

**MISIR
TORA / AKREP
CEZAEVİ RAPORU
KASIM 2017**

**İnsan Hakları ve
Adalet Hareketi**

**İnsan Hakları ve
Adalet Hareketi**

Kasım 2017

Mısır

Tora / Akrep

Cezaevi Raporu

©İHAK 2017

Bu yayının bütün hakları
İHAK İnsan Hakları ve
Adalet Hareketi Derneği'ne
aittir.

Hazırlayanlar:

Av. Cihat Gökdemir

Av. Gülden Sönmez

Ahmet Zeki Olaş

Ahmet Selim Kızılay

Muhammed Said Besimoğlu

Mustafa Yavuztürk

Nuhun Gemisi Reklam ve İletişim Hizmetleri

İnsan Hakları ve Adalet Hareketi İHAK

Ali Kuşçu Mh. Kızıtaşı Cd. Bergama Apt. No:43/5 Fatih/İstanbul

T: 0212 631 35 39 W: www.ihak.org.tr E: info@ihak.org.tr

İÇİNDEKİLER

Metod	1
Giriş	1
Mısır'da 2013 Temmuz Darbesi ve İnsan Hakları İhlalleri	3
Tora/Akrep Cezaevi	7
Hukuki Değerlendirme	20
Sonuç ve Öneriler	38
Ekler	41

I. BÖLÜM

METOD

Mısır Tora/Akrep Cezaevinde bulunan Mısırlı mağdurların ve yakınlarının başvuruları neticesinde İnsan Hakları ve Adalet Hareketi (iHAK), söz konusu cezaevinde yaşanan ihlallerin tespit edilmesi amacıyla bu raporu hazırlamaya karar vermiştir. Mısır Tora/Akrep Cezaevi Raporu mağdur yakınlarıyla, avukatlarla ve insan hakları savunucularıyla yapılan birebir görüşmeler neticesinde hazırlanmıştır. Raporda ba-

sına yansımış olan tanıklıklardan ve konuyla ilgili uluslararası insan hakları örgütlerinin raporlarından yararlanılmıştır. **iHAK ayrıca Mısır Tora/Akrep Cezaevi ile ilgili işbu raporda geçen ihlallerle ilgili olarak Mısır Adalet Bakanlığına (Ek-1) ve Mısır Başsavcılığına (Ek-2) Tora/Akrep Cezaevinde inceleme talebini yazılı ve sözlü olarak ulaştırmış ancak söz konusu talebe olumlu cevap alamamıştır.**

GİRİŞ

1950'li yıllara kadar İngiltere güdümlü krallık yönetiminde bulunan Mısır, bağımsızlık döneminden itibaren ağırlıklı olarak askeri darbelerle ve yönetimlerle anılan bir ülke olmuştur. Askeri inisiyatif ile kurulan Mısır Cumhuriyeti'nde 2012 yılına kadar tüm cumhurbaş-

kanlarının asker kökenli olması, ordunun ülkedeki vesayetinin nedenli yoğun olduğunun bir göstergesidir.

Son yarım asrın tamamını askeri yönetimler altında geçiren Mısır'da, 1980'li yıllardan itibaren olağanüs-

Kahire Tora Maksimum Güvenlik Cezaevi

tü hal politikaları uygulanmış, güvenlik gerekçe gösterilerek temel hak ve özgürlükler askıya alınmış, muhaliflere yönelik baskıcı uygulamalar sistematik olarak arttırılmıştır. Bu durum ülkedeki askeri vesayet geleneğinin daha da kökleşmesine neden olmuştur.

Mısır, insan haklarına ilişkin uluslararası düzeyde kabul edilmiş birçok sözleşmeye taraf olsa da, bu sözleşmelerle getirilen yükümlülüklerin toplum üzerindeki etkisi oldukça azdır. 1981-2011 arasında 30 yıl süren Hüsnü Mübarek yönetimi döneminde uygulanan olağanüstü hal kapsamında insan hakkı ihlalleri sistematik bir hal almış ve binlerce siyasi muhalif yargı kararı olmaksızın idari gözaltılarla yıllarca cezaevlerinde tutulmuştur. Mübarek devrinde muhaliflerin meclise girebildikleri

dönemler olsa da, sivil toplumun tabi tutulduğu yasal engeller muhalefetin güçlendiği dönemlerde artış göstermiştir.

2010 yılı Aralık ayında insan hakları ve özgürlük mücadelesi olarak beliren ve bölgenin bütün ülkelerini etkileyen Arap baharının etkisi Mısır toplumunda da kendisini göstermiştir. 2011 devrimi sürecinde muhalefet, hak ve özgürlüklerin sağlanması, olağanüstü halin kaldırılması, serbest seçimlerin yapılması, herhangi bir suçlamada bulunulmadan idari gözaltı kararı ile hapsedilen binlerce tutuklunun serbest bırakılması gibi taleplerle yeniden harekete geçmiştir. 25 Ocak 2011'de Tahrir Meydanı'nda başlayan gösteriler şiddetlenmiş ve yaklaşık 30 yıldır ülkeyi yöneten Hüsnü Mübarek'in görevi bırakmasına varan bir süreci başlatmıştır.

Mısır rejimi barışçıl bir şekilde başlayan bu gösterilere karşı tepkilerin gücünü kırma adına birtakım göstermelik kabine değişiklikleri yapmanın yanında şiddet kullanarak da muhaliflere/ gösterilere katılanlara gözdağı vermeye çalışmıştır. Polis ve askerin yanında “baltacılar” olarak bilinen paramiliter güçleri de kullanan rejim, muhalif eylemleri bastırırken yüzlerce kişinin ölümü ve binlercesinin de yaralanması ile sonuçlanan katliamlar yapmıştır. Alıkoyma merkezlerinde yapılan işkenceler, İskenderiye İstihbarat

Merkezi’nin göstericiler tarafından ele geçirilmesi ile kanıtlanmıştır.

Bu sert önlemler sonunda da Mübarek’i daha fazla iktidarda tutamayacağının farkına varan Mısır Ordusu, demokrasiye geçiş sürecinde kamu düzenini sağlama adına “6 ay boyunca yönetimi devraldığını” ilan etmiştir. Ancak bu süre 1,5 yıla yakın sürmüştür, diktatör Hüsnü Mübarek gitmiş olsa da diktatörlük dönemindeki uygulamalar ve insan hakları ihlalleri bu süre zarfında da sürmüştür.

II.BÖLÜM

MISIR’DA 2013 TEMMUZ DARBESİ VE İNSAN HAKLARI İHLALLERİ

Mısır’daki Halk Devriminden sonra 1,5 yıl süren Yüksek Askeri Konsey (YAK) yönetimi boyunca da hak ihlalleri devam etmiş, bununla birlikte Mısır tarihinde ilk defa cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılması kararı alınmıştır. Demokratik seçimle göreve gelen ilk Cumhurbaşkanı olma sıfatını taşıyan Muhammed Mursi, kendi iktidarı döneminde, sivilleşme ve demokratikleşme yolunda belli adımlar atmaya çalışsa da, bu adımların başarıya ulaşmadığı görülmüştür. Seçilen ilk devlet başkanı olarak ilk yılını henüz dolduran Mursi, karşıt grupların gösterilerini bahane eden General Sisi komutasındaki Mısır ordusu tarafından yapılan bir darbeyle iktidardan düşürülmüştür. Böylece Mısır halkı, devrim esnasında yapılan

katliamların ve ihlallerin hesabını so-ramadan, kendini yeniden bir cunta rejiminin yönetimi altında bulmuştur.

Mursi’yi devirdikten sonra Mısır Ordusunun başta İhvan hareketi olmak üzere darbe karşıtı gruplara yönelik giriştiği katliamlar, Mısır’da başlayan yeni döneme dair fikir veriyordu.

- ✦ 8 Temmuz 2013 Cumhuriyet Muhafızları Katliamı,
- ✦ 27 Temmuz 2013 Manassa Katliamı,
- ✦ 14 Ağustos 2013 Rabia Katliamı,
- ✦ 16 Ağustos 2013 Ramses Meydanı Katliamı,
- ✦ Ve Cezaevlerinde yaşanan toplu cinayetler,

bu katliamlara verilebilecek örneklerden yalnızca birkaçıdır.

2013 Temmuz ayında General Si-si'nin yaptığı darbe sonrası Kahire ve İskenderiye'deki protestolara sert müdahaleler yapılmış ve 900 sivil meydanlarda katledilmiştir. Cunta yönetimi bu katliamlarla muhalefetin gücünü kırıp meydanları boşaltarak normalleşme görüntüsü vermeyi amaçlarken; muhalif grupları da şiddet sarmalı içine çekerek uyguladığı şiddete meşruiyet sağlamayı hedeflemekteydi. Ancak İhvan ve diğer siyasi gruplar, maruz kaldıkları şiddete, şiddetle karşılık vermemiştir. Bu kaos ortamı yalnızca ülkedeki DÂİŞ'in ve benzeri yapıların güçlenmesine ve ülkedeki eylemlerini artırmasına ortam sağlamıştır. Ağırlıklı olarak Sina bölgesinde gerçekleşen bu tür eylemlerde son birkaç yılda 700'den fazla Mısır güvenlik görevlisi hayatını kaybetmiştir. Mısır güvenlik

güçlerinin Sina bölgesinde yürütmekte olduğu operasyonlarda ise öldürülen ve tutuklanan insanlara yönelik net bilgilere ulaşmak mümkün olamamaktadır.

Darbenin ilk zamanlarında gerçekleştirilen katliamlar zamanla azalsa da, özellikle siyasi muhaliflere yönelik kaçırılma, gizli alıkonma, zorla kaybettirme, işkence ve infaz gibi en ağır insan hakları ihlalleri sistematik bir hal almıştır. 2016 yılında Mısır resmi kaynakları tarafından cezaevlerinde çoğu İhvan ve diğer muhalif siyasi gruplardan tutuklu insan sayısı 34.000 olarak ifade edilmekteydi. Gerçek sayının ise bunun çok üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Arap İnsan Hakları Bilgi Ağı yöneticisi Cemal Eid'e göre, Temmuz 2013 ve Ocak 2016 tarihleri arasında Mısır'daki siyasi

tutuklu sayısı 60 binin üzerindedir.¹ Gösterilerin başladığı 2011'den bu yana haksız tutuklamalardaki hızlı artış yeni cezaevi ihtiyacı doğurmuş, 2011'den itibaren 5 sene içerisinde cezaevi sayısı 42'den 52'ye yükselmiştir.²

Muhalliflere yönelik sindirme araçlarından biri olan yargı, on binlerce cinayet, işkence ve tecavüz vakasına rağmen kamu görevlilerini korumak amacıyla cezasızlık politikası uygulamaktadır. Sivil göstericilerin askeri mahkemelerde yargılanmasının yolunun açık olduğu Mısır'da, askeri mahkemelerde 7.500'ün üzerinde sivil yargılama gerçekleşmiştir. Çoğu zaman gıyabında ve avukatsız gerçekleşen yargılamalarda adil yargılamanın en temel ilkelerine dahi uyulmadığı bilinmektedir.³

Bu süreçte en çok yaşanan ihlallerden biri de cebri kayıplarla ilgili olmuştur. İnsan hakları kuruluşları Ağustos 2015 ve Ağustos 2016 tarihleri arasındaki bir yıllık süreçte 912 kişinin gizli bir şekilde zorla alıkonulduğu, bunların bir kısmından ise halen haber alınamadığını bildirmiştir. Zorla alıkonan bu kişilerden 433 kişinin işkenceye maruz kaldığı adli tıp raporlarında, ifadelerinde ve avukatlarının açıklamalarında beyan edilmiştir. Zorla alıkonan bu kişiler çoğunlukla normal cezaevi ve polis merkezlerinin dışında istihbarata bağlı güvenlik merkez-

lerinde tutulmuştur. Kanuna aykırı olan bu duruma, daha sonra İçişleri Bakanlığının "bu merkezlerin gözaltı merkezi olduğuna" dair kararıyla resmiyet kazandırılmıştır.⁴

Bu merkezlerin arasında en kötü şöhrete sahip olanlar, National Security Agency (NSA) olarak bilinen Ulusal Güvenlik Teşkilatının gözaltı merkezleridir. Bu merkezlerde tutuklu kalmış çok sayıda tanığın ifadelerinden anlaşılabacağı üzere, tutukluların ellerinin ve gözlerinin bağlanması, uzun süre hücrede bağlı olarak tutulma, tutukluların vücutlarına elektroşok uygulama, çıplak soyma, aç bırakma, dayak ve benzeri işkencelerin yapıldığı anlaşılmaktadır. Uzun süren işkence dönemlerinden sonra, tutukluların vücutlarındaki işkence izleri gidene kadar aileleriyle görüştürülmemektedir. Bu tür işkencelerden geçen kişilere işlemedikleri suçlar kabul ettirilmekte ve basın önünde itiraf etmeleri sağlanmaktadır. Bu yönde Mısır resmi televizyonlarında çok sayıda haber yapılmıştır.

Darbe sonrası süreçte en çok tepki çeken ihlallerden biri de idamlar konusu olmuştur. 2013 yılında 109, 2014 yılında 509, 2015 yılında 538 ve 2016 yılında 237 kişiye idam cezası verilmiştir. Verilen idam cezalarının çoğunluğu siyasi davalarla ilgili olup, bunların arasında son dört yılda 81 kişinin infazı gerçek-

¹ <https://twitter.com/gamaleid/status/687374746086957056>

² <http://www.al-monitor.com/pulse/tr/originals/2016/02/egypt-authorities-prison-free-speech-sisi.html>

³ <https://www.hrw.org/world-report/2017/country-chapters/egypt>

⁴ <https://www.hrw.org/world-report/2017/country-chapters/egypt>

leşmiştir.⁵ Siyasi suçlulara yönelik verilen idam kararları çoğunlukla zorla alıkoyma yöntemiyle tutulan ve kendilerinden uzun süre haber alınamaması sonrasında bu kişilerin basın önünde suçlarının itiraf ettirilmesi yoluyla alınan kararlar neticesinde verilmektedir.⁶

2014 yılında bir polisin öldürülmesi olayına karıştıkları gerekçesiyle tutuklanan üniversite öğrencisi 6 genç, uzun süre gözaltı merkezlerinde tutulmuş ve bu süre zarfında aileleri kendilerinden haber alamamıştır. Uzun süren işkence sonrasında isnat edilen suçları kabul ettikleri iddia edilen gençler, Kahire'deki savcılığa ilk kez çıkarıldıklarında ifadelerini geri çekmişler ve "işkenceye maruz kaldıklarını" beyan etmişlerdir. Bunun ardından savcılık gençleri Mısır İstihbarat Servisi NSA'ya tekrar göndermiş ve burada uygulanan yoğun işkencelerin ardından ikinci defa çıkartıldıkları savcılıkta basına yansıdığı şekilde söz konusu suçları itiraf etmeleri sağlanmıştır. Buna rağmen Mansura yerel mahkemesi bu kişilerin idamına hükmetmiş ve verilen idam kararı Haziran 2017 tarihinde Mısır Temyiz Mahkemesi tarafından onaylanmıştır.⁷

Darbe sonrası süreçte Mısır'da toplanti ve yürüyüş özgürlüğü alanında önemli ihlaller yaşanmış ve siyasi protestolara izin verilmemiştir. Mayıs 2016'da Sisi yönetiminin Kızıldeniz'deki adaları Suudi yönetimine

Haziran 2017'de haklarında idam kararı verilen Mısırlı üniversite öğrencileri

devretmesini protesto eden 382 kişi tutuklanmıştır. Darbe sonrası süreçte sivil toplum kuruluşlarına yönelik baskılar artmış, bazı sivil toplum kuruluşları kapatılarak yöneticilerine para cezaları, mal varlıklarının dondurulması ve seyahat yasakları gibi yaptırımlar uygulanmıştır. Ayrıca yapılan mevzuat değişiklikleriyle sivil toplum kuruluşlarının kurulması zorlaştırılarak fon erişimleri sınırlandırılmıştır.⁸

2012 seçimlerinin Mısır ve diğer Ortadoğu ülkeleri için örneklik teşkil edebilecek uzun vadeli dönüşümü başlatması beklenirken, 2013 yılında gerçekleşen askeri darbeyle Mısır halkının kazanımları heba edilmiş ve yeniden geçmişin askeri rejimlerine geri dönmüştür. 2013 yılında gerçekleşen askeri darbe binlerce insanın hayatına mal olmuş ve sonrasında on binlerce Mısırlı tutuklanarak cezaevlerine gönderilmiştir.

⁵ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/06/egypt-seven-men-facing-imminent-execution-after-being-tortured-in-custody/>

⁶ <https://www.deathpenaltyworldwide.org/country-search-post.cfm?country=Egypt>

⁷ <http://www.ihak.org.tr/tr/blog/misirli-gencler-idama-gonderiliyor.html>

⁸ <https://www.amnesty.org/en/countries/middle-east-and-north-africa/egypt/report-egypt/>

Mısır'da 2013 yılından bu yana yaşanan insan hakları ihlalleri çok boyutlu olarak ele alınması gereken ciddi sosyolojik travmaları da beraberinde getirmiştir. Gelineen noktada Mısır'da İhvan-ı Müslimin ve diğer muhalif grupların üyeleri hapsedilmiş, binlerce kişi işkence ve kötü muameleye maruz kalmış, yazılı ve görsel medya susturularak basın ve ifade hürriyeti sonlandırılmış, sivil toplumun sesi kısılarak örgütlenme özgürlüğü engellenmiştir.

Darbe sonrası dönemde bu ihlallerin en yoğun yaşandığı yerler ise

on binlerce muhalif mahkumun tutulduğu cezaevleridir. Mısır'daki neredeyse tüm cezaevlerinde müstakil rapor çalışması gerektirecek nitelikte yoğun insan hakları ihlalleri yaşanmaktadır. İşbu rapor son yıllarda işkence ve ölümlerle öne çıkan ve hali hazırda içeride üst düzeyde siyasi tutuklu ve mahkumların bulunduğu Tora/Akrep Cezaevi olarak bilinen Kahire Tora Maksimum Güvenlik Cezaevinde yaşanan ihlallerin tespit edilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması amacıyla hazırlanmıştır.

III. BÖLÜM

TORA / AKREP CEZAEVİ

Mısır'da askeri darbe sonrası dönemde çok sayıda cezaevi ve gözaltı merkezi siyasi muhaliflerle doldurulmuştur. Darbe sonrası süreçte toplamda 60 bin kişinin tutuklandığı tahmin edilmektedir. İskenderiye, Kahire ve diğer bölgelerde bulunan cezaevleri ve gözaltı merkezleriyle ilgili çok sayıda işkence, kötü muamele ve ihlaller kamuoyuna yansımıştır. Bunlar arasında son dönemde en çok öne çıkan merkezlerden biri de Tora Maksimum Güvenlik Cezaevi olmuştur.

Resmi adıyla Kahire Tora Maksimum Güvenlik Cezaevi olarak bilinen ve kötü şöhreti dolayısıyla "Akrep Cezaevi" olarak isimlendirilen bu merkez cezaevi, son yıllarda Birleşmiş Milletler başta olmak üzere çok sayıda kurum ve sivil insan

hakları kuruluşunun raporlarına konu olmuştur.

Cezaevi 1993 yılında üst düzey güvenlik suçlarıyla mücadele amacıyla inşa edilmiş ve uzun yıllar siyasi tutuklulara ve mahkumlara ev sahipliği yapmıştır. 2000'li yıllara kadar "en tehlikeli" kabul edilen siyasi tutuklu ve mahkumların tutulduğu Cezaevi, 2013 yılından itibaren eski misyonuna uygun bir şekilde yeniden siyasi tutuklu ve mahkumlarla doldurulmuştur. Eski bir gardiyanın bir televizyon programındaki ifadesiyle "sadece ölenlerin dışarı çıkabildiği" bir yer olarak kurulan Tora/Akrep Cezaevi, bugün de aynı şekilde anılmaktadır.

Cezaevi resmi olarak Mısır Adalet Bakanlığına bağlı olsa da, fiili olarak

Mısır Ulusal Güvenlik Teşkilatının yönetiminde bulunmaktadır. Tora/Akreş Cezaevinde 4 H blok şeklinde toplamda 320 hücre bulunmaktadır. Bugün yaklaşık 1000 tutuklu veya mahkumun bulunduğu Tora/Akreş

Cezaevinde Müslüman Kardeşler Teşkilatının yöneticileri, DÂİŞ ve benzeri yapıların üyeleri olmakla suçlananlar ve hükümete muhalif gazeteci, avukat ve insan hakları savunucuları tutulmaktadır.

CEZAEVİNDE YAŞANAN ÖLÜM HADİSELERİ

2015 yılında Tora/Akreş Cezaevi'nde 6 kişinin şüpheli ölümü Human Rights Watch (HRW) tarafından rapor edilmiştir. Aynı raporda içeride tıbbi imkanlardan mahrum bıraktığı için hayatını kaybeden bir mahkumun ailesinin “konuyla ilgili kamuoyuna konuşmaması” şartıyla cesedin kendilerine teslim edildiği yönünde bilgi verilmektedir.

Essam Derbala isimli diyabet hastası bir tutuklu ilaçlarını alamaması dolayısıyla güçsüz düşen vücuduyla mahkemeye çıkartılmış ve içinde bulunduğu zor hali dikkate alınma-

dan yargılaması yapılmış ve sonrasında hayatını kaybetmiştir.

Ferid İsmail isimli başka bir mahkum ise girdiği hepatik koma sonucu hayatını kaybetmiş, diğer mahkumların hücrelerinden çıkarak bu kişiye yardım etmesine müsaade edilmemiştir. Bu meseleyi kızına anlatan ve olaya tanıklık eden bir mahkum, “hücrelerdeki hayatta olup olmadıklarını anlamaları için her gün kapılara vurarak birbirlerine işaret verdiklerini, İsmail’in hücrelerinden ses gelmeyince öldüğünü fark ettiklerini” söylemiştir.⁹

⁹ <https://www.hrw.org/report/2016/09/28/we-are-tombs/abuses-egypt-scorpion-prison>

2013'ten bugüne kadar Güney Kahire'de bulunan Tora/Akrep Cezaevi'nde Müslüman Kardeşler Teşkilatının yöneticilerinden Ferid İsmail ve Esam Derbale ile birlikte eski yöneticiler arasından **Nebil el-Magrebi** ile **Mercan Salim** ve **İmad Hasan** hayatını kaybedenler arasındadır.¹⁰

İŞKENCE, ZALİMANE VE KÖTÜ MUAMELE

Mısır cezaevlerinde işkence ve kötü muamelenin her geçen gün arttığına dair birçok haber ve rapor yayınlanmıştır. İsmi vererek konuşan mahpus yakınlarının beyanı, ismini vermekten korkan mahpus yakınları, bu cezaevlerinde bulunup çıkan

Esasen tıbbi müdahale gereksinimi duyan mahkumların Cezaevi savcısı ve Cezaevi müdürü tarafından izin verilerek gerekli tedaviyi almaları gerekirken, bu tür taleplere kasten izin verilmeyerek Cezaevi yönetimi bu kişilerin ölümüne neden olmuştur.

Rights Monitoring'in Mahpusların Yavaş Ölümü konulu raporlamasında da bu işkence metodlarının bazıları yayınlanmıştır. Ayrıca, Tora/Akrep Cezaevinde tutulan insanlara zorla ifade imzalatma ve bazı suçları üstlenmeleri için yoğun işkence ve baskı yapıldığı, bu işkencelerden dolayı bu ifadelerin zorla imzalatıldığı beyanları Mahkemelerde duruşmalar esnasında da açıkça ifade edilmiştir.

30 Haziran 2013'ten bu yana Mısır cezaevlerinde işkence, dayak, kötü muamele, hastalara tıbbi müdahale yapılmaması gibi sebeplerle toplamda 200 kişinin hayatını kaybettiği ve bu ölümlerin yoğunlukla Tora/Akrep Cezaevinde yaşandığı beyan edilmiştir.

Tora/Akrep Cezaevi H1 Bloкта tutulan bir mahpusun ifadesine göre; “çoğu mahkum değil tutuklu olan kişiler saatler boyunca duvara dayalı olarak asılı tutuluyorlar. Düzenli periyodlarla sistematik işkenceye tabi tutuluyorlar. Bu periyodik işkence ve zalimane muameleleri vücudun muhtelif yerlerine ve hassas bölgelerine elektrik vermek, sopa ve coplarla

Mısır cezaevlerindeki durumu yansıtan bir fotoğraf

kişilerin beyanları ve insan hakları kuruluşlarının raporlarına göre özellikle Mısır Tora/Akrep Cezaevinde çok ağır işkence, insanlık dışı kötü muamele yapılmaktadır. Human

¹⁰ <http://www.haksozhaber.net/misirda-iskencenin-adresi-Tora/Akrep-cezaevi-67201h.htm>

düzenli şekilde dayak atmak, küfür ve hakaret gibi şekillerde” gerçekleşmektedir. Birçok erkek mahpusa bu cezaevinde tecavüz edildiği belirtilmektedir. Bu bazen bazı cisim ve aletlerle gerçekleşmektedir.

Tora/Akrep cezaevinde, mahpus yakınları tarafından ziyaretleri esnasında da işkence ve kötü muamele gerçekleşmekte, gözleri önünde eşleri ve kızlarına taciz ve onur kırıcı muamele ile yine mahpusların gözleri önünde tecavüz tehdidi yapılmaktadır. “Eğer bu cezaevinde yaşananlarla ilgili dışarıda bir beyanda bulunurlarsa yakını oldukları mahpusun işkence ile öldürülecekleri” ile tehdit edildikleri de mahpus yakınlarınca ifade edilmekte ve sırf bu nedenle de çoğu mahpus yakını gördükleri ve yaşadıkları ile ilgili konuşmamaktadır. Yine de Tora/Akrep Cezaevinde yaşanan işkence ve kötü muamele ile ilgili dışarıya yansımalarından dolayı Cezaevi idaresi ziyaretleri nerdeyse durdurma aşamasına getirmiştir.

Tora/Akrep Cezaevinde bulunan mahpusların hassaten kötü fiziki koşullar ve sağlığa zararlı beslenme sebepleriyle ağır hastalıklara maruz kaldığı da yaygın raporlanan ihlaller arasındadır. Ancak hastaların tedavileri için gereken ameliyat, acil operasyon ve tıbbi takip ve tedavi gerektiren hiçbir imkânın bu hastalara oluşturulmadığı ve bu yüzden de hastaların durumunun ağırlaştığı, bazılarının

da hayatını kaybettiği bilinmektedir. Cezaevi idaresine yapılan tedavi başvuruları karşılıksız bırakılmaktadır.

Ramazan ayında oruç tutan kişilere sahur ve iftar verilmediği de belirtilmiştir. Bazen günde sadece bir kez yemek verildiği, bir keresinde 3 gün boyunca hiç yemek verilmediği raporlanmıştır. Mahpusların hiçbirisinde saat bulunmamaktadır. Saatlere cezaevi idaresince el konulmuştur. Ayrıca ortamda da zamanı gösteren hiçbir materyal bulunmadığından gece ya da gündüz mü olduğu, saatin kaç olduğu, sabah mı akşam mı olduğu, namaz vakitlerinin girip girmediğine dair bir bilgiye sahip olmadan tamamen gün ışığından yoksun bir şekilde zamansız bırakılmaktadırlar. Bu durum sebebiyle vakitli olarak yapmaları gereken namaz gibi ya da Ramazan da sahur, iftar vakitleri gibi konularda da çok ciddi problem yaşamaktadırlar. Gözlük kullananların ne derece görüp göremediklerine bakılmaksızın gözlükleri de ellerinden alınmıştır. Ayaklarında ayakkabı bulunmamaktadır. Ayakkabılarına da cezaevi idaresince el konulmuştur.¹¹

Mahpuslar sürekli ölümle tehdit edilmektedir. Hücrelerde tek başına kalanlara psikolojik işkence ve ölüm tehdidinin had safhada olduğu ve “istediğimizi yapmazsanız aynısını siz de yaşayacaksınız” diyerek bazı olur olmaz malumatlar verildiği beyan edilmiştir.

¹¹ <http://humanrights-monitor.org/>

GÖRÜŞME VE ZİYARETLERLE İLGİLİ YASAKLAR

Tora/Akrep Cezaevine avukatların ve ailelerin girişine uzun süre yasaklar uygulanmaktadır. Çok zor verilen görüşme izinleri çoğu kez 5-10 dakikalık görüşmelerle sınırlandırılmaktadır. Bu yasaklar özellikle 2015 yılında göreve gelen İçişleri Bakanı Magdy Abd al-Ghaffar döneminde gözle görülür derecede artmıştır. Avukatların görüşmelerine gardiyanlar eşlik etmekte ve avukatların mahkumlarla baş başa kalmasına izin verilmemektedir.

Ailelerin ziyaretleri esnasında yiyecek, kıyafet, ilaç vb. temel insani ihtiyaçları kendilerine ulaştırmasına ve teslimine izin verilmemektedir. Görüşmeler her hâlükârda cam arkasından ve telefonla görüşme

şeklinde gerçekleştirilmektedir. Cezaevi idaresi istediği kişiye izin verip vermemek konusunda keyfi davranmaktadır. Ailelerin ve yakınların içerideki yakınlarının ihtiyacı olan elbise, yemek ve ilaçları da engellenmektedir. Aileler, yakınlarının gözle görünür derecede 20-30 kilo civarında kilo kaybı yaşadıklarını belirtmektedirler. Cezaevlerinin işleyişi hakkında genel norm niteliğinde bulunan 396 sayılı Kanun'a göre mahkumlara tanınan ziyaret edilme hakkının birçok sefer aynı kanunda yer alan 42.maddeye dayanılarak "özel durumlar gerektirdiği, sağlık ve güvenlik gerekçeleriyle" ziyaretlerin iptal edilerek engellendiği görülmektedir.

CEZAEVİNİN FİZİKİ KAPASİTESİ VE EKSİKLER

Cezaevi yönetimi sabun, şampuan ve traş malzemesi gibi temel temizlik maddelerinin kullanımına izin vermemektedir. Mahpusların saat, kitap ve benzeri yazılı materyalleri bulundurmaları yasak olup, temel hijyenik sorunlar mahpusların ciltlerinde gözle görünür derecede yaralara ve hastalıklara neden olmaktadır. Mahpuslar normal yataklarda değil yerde sert zemin üzerinde yatırılmaktadır. Psikolojik aşağılama amaçlı yapıldığı düşünülen bu uygulama, Mısır ulusal mevzuatına ve uluslararası hukuka tamamen aykırıdır.

Cezaevindeki önemli ihlallerden biri de içerideki sağlık koşullarıdır. Çoğu kez ailelerin tedarik ettiği ilaçlar mahkumlara ulaştırılmakta veya aramalarda bazı ilaçlar veya bir kısmı çöpe atılmaktadır. Cezaevi içerisinde klinik bulunmaması dolayısıyla mahkumlara doktor muayenesi çok nadiren sağlanmakta ve içerideki hepatit, epilepsi ve kalp rahatsızlığı gibi ciddi kronik sorunları olan mahpusların sağlık imkanlarına ulaşımı engellenmektedir.

CEZAEVİNDE UYGULANMASI GEREKEN MEVZUATA DAİR İHLALLER

Bir diğer önemli mesele ise tutukluların nezaret altında bulunduğu ortam ve şartlarla ilgilidir. 2015 yılında değişikliğe uğrayarak kabul edilen ve N. Mandela İlkeleri olarak bilinen Birleşmiş Milletler (BM) Kararı'na göre tutukluları süresiz şekilde tek kişilik hücreye kapatmak, fiziksel ceza vermek veya tutuklunun beslenme ve içme suyunu kısmak, müşterek ceza vermek gibi pek çok fiilin kesin bir şekilde yasaklandığı bilinmektedir. Aynı hükmün gereği olarak tutukluların mahkumiyet kararı verilmeksizin 15 günden fazla müddette cezaevinde tutulması yasaklanırken, yani gözaltı süresinin 15 günü geçemeyeceği kuralına rağmen Cumhurbaşkanı Sisi'nin 2015'te değişiklikte bulunduğu 1956 tarihli "Cezaeviler Kanunu" çerçevesinde tutukluluk süresi 15 günden 30 güne çıkartılmıştır ki bu durum bahsedilen düzenlemenin ihlalini oluşturmaktadır.

Human Rights Watch ve pek çok sivil insan hakları örgütlerinin yayınlarında tanık olduğumuz üzere Tora/Akreş Cezaevi'nde tutuklulara yönelik muamelede, Cezaevi yönetiminin uluslararası standartlarda kabul edilen kurallara uygun düşmeyecek nitelikte hareket ettiğini görmekteyiz. Edindiğimiz tanıklıklardan birçoğunun yukarıda belirtilen sebebe bağlı olarak, yakınları ile görüşme imkanlarının aylarca bekletilerek aslında de facto

olarak engellendiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Uluslararası hukuka ve Mandela İlkeleri'ne göre, yetkililerin fiziksel şiddeti ve uzun süreli hücre cezalarını zalimane ve insanlık dışı muamele olarak sayılabileceği, hatta işkenceye varan durum teşkil edebileceği belirtilmektedir. Tıbbi müdahaleye yapılan müdahale, mahkumların açlık grevi yapacak noktaya gelmesi de ayrıca zalimane ve insanlık dışı davranış olarak kabul edilebilirken, nezarete meydana gelen ölümler yaşam hakkının ihlali niteliğindedir.

TANIKLIKLAR

MUHAMMED ALİ BEŞİR

Beşir'in oğlunun verdiği bilgilere göre Beşir'e, on yıl kadar önce Hepatit-C tanısı konuldu. Ayrıca Beşir'in oğlu, Beşir'in düzenli olarak karaciğerindeki bir rahatsızlık için antiviral bir ilaç olan pannel ve infex aldığı ve idrar hastalığı içinse temsulosin aldığı bilgisini verdi. Beşir'in inme geçirdiğini öğrenen karısı, Kasr el-ayni hastanesine giderek Beşir'i aramaya başladı. Hastane çalışanları, ona herhangi bir bilginin olmadığını söylediler. Bir hafta sonra ise, karısı Beşir'in Tora/Akrep Cezaevisine geri sevk edildiğini öğrendi ve kocasını ziyarete gitti.

Oğlunun insan hakları gözlemine verdiği röportaja göre, Beşir bu ziyaretleri sırasında kendilerine inme geçirdiği haberinin yalan olduğunu söyledi. Kendisinin Kasra el-ayni hastanesinin 7. Katında bulunan ve kamuya kapalı olan hastanenin mahkûm koğuşuna konulduğunu, bu koğuşta 2 gün kaldığını, doktorların kendisine bacağına hücresel iltihaplanma bulunduğunu söylediklerini ve bunun için ilaç verdiklerini söyledi. Beşir karısına, İçişleri Bakanlığı çalışanlarının kendisinde bulunan tromboz (kalpte kanın pıhtılaşması) hastalığını doğrulayacak testlere girmesine engel olduklarını ve kendisini hemen Tora/Akrep Cezaevisine geri gönderdiklerini söyledi.

Oğlu, Beşir'in kendisine Tutuklandığı Kasım 2014'ten bu yana, hiçbir zaman doktorlar tarafından herhangi bir ziyarette bulunulmadığını, bu zamana kadar karısının kendisine getirdiği bütün ilaçlara sorgusuz sualsiz Cezaevi çalışanları tarafından el konulduğunu söylediğini belirtti.

Beşir'in oğlu, "mesela annem kendisine 20 tablet ilaç götürüyorsa, 10 tabletini alıp 'bu kadarı onun için yeter' diyorlar. Bu her defasında böyle oluyor" dedi. Oğlunun verdiği bilgilere göre, karısı Beşir'i en son 3 Temmuz 2016'da ziyaret etti ve bir önceki ziyarette yeteri kadar ilaç getirebildiği için bu ziyarette ilaç getirmedi. Fakat yetkililerin ziyaretleri çoğunlukla iptal etmesi ve getirdikleri ilaçlara el koymaları, Beşir'in gelecekte ilaç sıkıntısı çekmesine yol açabileceğini söyledi.¹²

ESSAM DERBALA

Naci Derbala, savcıya, kardeşinin şeker hastalığı için gerekli dozda ilaçtan yeteri kadar verilmediğinden şikâyet ettiğinde, savcı bu konu hakkında memnuniyetsizliğini belirtti. Savcı zaten 8 Ocak tarihinde Cezaevi yetkililerine bu konuda ailenin Derbala'ya getirdiklerini kabul etmeleri için emir verdiğini, şimdi ise yazılı bir emir daha yazarak bu konu hakkında gereğinin yapılacağını söyledi. Ayrıca bizzat kendisi

¹² https://www.hrw.org/report/2016/09/28/we-are-tombs/abuses-egypt-scorpion-prison#_ftn100

vermek için Naci Derbala'nın elinde getirdiği ilacı da aldı. Naci Derbala, savcının kardeşine verdiği bu ilacın, kardeşine ulaştırabildiklerinin sonuncusu olduğunu söyledi. Çünkü içişleri bakanlığının koyduğu ziyaret yasakları yüzünden, Derbala'nın ailesi, onu ziyaret edemedi.

Adel Muaved, Derbala'nın avukatı ise ifadesinde "hastaydı ve sağlığı gittikçe kötüye gidiyordu. Ona ilaç getirmek için yetkililere birçok defa müracaat ettik fakat her defasında bizi reddettiler" dedi.¹³

EMAD HASAN

Eşinin söylediğine göre, kendisi Hasan'ı birçok defa Cezaevinde ziyarete etmeye çalıştı, fakat Cezaevi çalışanları ya ziyaret etmesine izin vermediler ya da sanki ziyaret etmişçesine belgeler hazırladılar. Fakat hiçbir şekilde onun Hasan'ı ziyaret etmesine izin vermediler. Bu duruma kendisi ve diğer tutukluların aileleri tepki gösterdiğinde, yetkililer onları kendilerini de tutuklamakla tehdit etti. Bir defasında Hasan'ın avukatına, onu ziyaret etmesi için izin verdiler. Ziyaret sonrası avukat, Ammar hanıma Hasan'ın çok kilo kaybettiğini ve karın ağrısından şikâyet ettiğini söyledi. Ammar hanım Hasan'ı, yetkililer onu Kasr el-ayni hastanesine transfer ettikten sonra, Haziran 2015'te ziyaret edebildi. Emad Hasan'ın eşi Ammar hanım "Bir deri bir kemik gözüküyordu. Onu görmek çocuklar

için büyük şok oldu çünkü ilk defa, ona çocuklara dokunması ve sarılması için izin verdiler" dedi.

İçişleri bakanlığının kısıtlamaları, hasanın tedavisini yarıda kesiyor, diyor Ammar, "mesela bir keresinde hasanın durumu çok kötüydü ve doktorlar onu yoğun bakım ünitesine almak istediğinde, buna izin vermemişlerdi çünkü hastanede katlar arası geçiş yapabilmek için bile, içişlerinden izin gerektiğini söylediler". Ammar, polislerin ve devlet yetkililerinin işleri nasıl zorlaştırdıklarını şöyle anlatıyor, "bir keresinde bir polis geldi ve biz hastanede kaldığımız sürece Hasan'ı transfer ettirmeyeceğine yemin etti. Hastanede bulunmamızın bizim hakkımız olmadığını söyledi. Sonra, çıksak bile o gün Hasan'ı transfer ettirmeyeceğini söyledi".¹⁴

KHAİRAT EL-SHATİR

Ayşe el-Şatir Müslüman kardeşler üyesi ve genel başkan vekili Khairat el-Şatir'in kızı, babasının kendisine şunları anlattığını söyledi:

Farid İsmail'in hayatını kaybettiği dönemde, kimse hücrelerinden dışarı çıkma hakkına sahip değildi. O yüzden mahkûmlar birbirlerinin hayatta olduğunu anlayabilmek için her sabah hücre duvarlarına vuruyorlar ya da yüksek sesle bağınıyorlardı. Böylelikle herkesin hayatta olduğu anlaşılıyordu. Dr. Farid İsmail'in öldüğü gün, kendisinden ses gelmedi. İlk önce İsmail beyin

¹³ https://www.hrw.org/report/2016/09/28/we-are-tombs/abuses-egypts-scorpion-prison#_ftn123

¹⁴ https://www.hrw.org/report/2016/09/28/we-are-tombs/abuses-egypts-scorpion-prison#_ftn69

uyuduğunu, namaz kıldığını ya da kendilerini duymadığını düşündüler. O gece tekrar vurduklarında da, Farid İsmail ses çıkarmadı. Mahkûmlar bu durumu gardiyanlara haber verdiklerinde, “bu sizin işiniz değil, susun!” cevabını aldılar. Ertesi gün hep beraber kapılarına çok gürültülü bir şekilde vurarak gardiyanları rahatsız etme kararı aldılar çünkü bu sefer Farid İsmail’e gerçekten kötü bir şeyler olduğunu düşünüyorlardı. O sabah gardiyanlar Farid İsmail’in hüccesine baktıklarında, anladılar ki Farid İsmail geçen günden beri komadaydı ya da ölmüştü. Bu olaydan sonra, birbirlerine bu şekilde haber vermek de yasaklandı. O yüzden şimdi diyorlar ki “Mezardayız. Yaşıyoruz, fakat mezarlarda”.¹⁵

ESSAM EL-HATTAT

Bir keresinde disiplin hüccesinde tam 3 gün tutulmuş olan Essam El-Hattat, bir ziyaretinde yakınına kendisine günde sadece yarım ekmek verildiğini söyledi. Ayşe el-Şatır’ın İnsan Hakları İzleme örgütüne söylediğine göre, kayınbiraderi 2015 yılının ramazanı boyunca disiplin hüccesinde tutulmuştu. “Fiziksel işkenceden ziyade zihinsel bir işkence var” diyor Ayşe. Bir keresinde 2015’te babasını da disiplin hüccesine götürmeye geldiklerinde, babasının çok zayıf ve sağlık durumunun çok kötü olmasından dolayı bayıldığını, bunun üzerine Hodhod isimli bir mahkûmu alıp disiplin hüccesine götürdüklerini

anlatan Ayşe şöyle ekliyor, “her iki ayda bir polisler bir mahkûmu kurban seçip, onu disiplin hüccesine atıyorlardı. Böylelikle amirlerine sanki işlerini iyi yapıyormuş gibi görünebiliyorlardı”.¹⁶

HALİL EL-AKİD

El-Akid’in başlattığı açlık grevini durdurması için ona baskı yapmaya karar veren Cezaevi yetkilileri; onu hüccesine kapattılar, ihtiyacı olan ilaçları vermeyi kestiler ve hücre kapısında bulunan ve mahkûmun dış dünyayla bağlantısını sağlayan küçük pencereyi kilitlediler. Yakınlarının Human Rights Watch’a verdikleri röportaja göre, El-Akid’in açlık grevini durdurmayı reddetmesi üzerine 16 Mart’ta Cezaevinin soruşturma başkanı ve onun vekili, bir isyan kontrol timi ile Akid’in hüccesine gelip onu darp ettiler. Ayrıca El-Akidi de bir disiplin hüccesine kapattılar. Sonra 20 Mart 2016 da yetkililer Akid’i Tora liman hastanesine sevk ettiler. Orada Akid’in ailesi onu ziyaret etti. Kardeşi ve diğer yakınlarının verdikleri röportajlara göre, gardiyanlar Akid’i tekerlekli sandalye ile yakınlarıyla görüştürmeye getirdiler. Yüz derisi bozulmuş, elleri gazlı bez ile sarılmıştı ve normal bir şekilde konuşamıyordu. Yakınları, insan hakları izleme örgütüne verdikleri mülakatta el-Akid’in elbiselerinin çok kirli olduğunu, dudaklarının su-suzluktan kuru kaldığını ve sanki hiç banyo yapmamış gibi koktuğunu

¹⁵ https://www.hrw.org/report/2016/09/28/we-are-tombs/abuses-egypt-scorpion-prison#_ftn160

¹⁶ https://www.hrw.org/report/2016/09/28/we-are-tombs/abuses-egypt-scorpion-prison#_ftn160

söylediler. Bir yakını, “Sanki birini 100 gün çöle atmışsınız, sonra da geri getirmişsiniz gibiydi” dedi. “Bağırmaya başladım ve ona ne yaptıklarını söylemelerini talep ettim” diyen yakını, müdürle görüşmeye götürüldü ve müdürden El-Akid’in tıbbi raporunu istedi. Müdür ise bu isteğini reddetti ve ona şunları söyledi: “Ben normal mahkûmlarla uğraşmam, bana bakanlıktan bir belge getirin ve istediğiniz her şeyi yapayım”. 10 gün sonra ailesi onu yeniden ziyaret ettiğinde El-Akid, onlara darp hadisesini anlattı.

13 Nisan 2016’da El-Akid’in annesi Tora/Akrep Cezaevisine onu ziyaret ettiğinde El-Akid ona, kendisine tramadol (ilaç) verdiklerini ve ne olduğunu bilmediği bir iğne yaptıklarını, bu iğnenin kendisini çok bitkin düşürdüğünü söyledi. Annesi, “Ben etrafa bu ilaçlar ve iğneler hakkında sordum soruşturdum, herkes bana içinde ne olduğu ilaçları almaması gerektiğini söyledi. Ben de ona tedaviyi reddetmesi gerektiğini söyledim. Fakat bana, onu tedaviye zorladıklarını, reddetme şansı bulunmadığını söyledi” diye konuştu.¹⁷

DR. MOHAMAD AL-BELTAGE

Tora/Akrep Cezaevinde bulunan Dr. Mohamad Al-Beltage’nin yaşadığı ihallerle ilgili eşi tarafından kurumumuza ulaşan beyan şu şekildedir: “Benim adım Sanae Al Beltage. Ben, ailesi çok ağır sıkıntı içinde olan bir Mısırlı kadını, eş ve anneyim. Eşime ve çocuklarıma neler oldu-

ğunu anlatmak için bu mektubun sözlerini güçlü bir acıyla yazıyorum.

Mohamad Al-Beltage, Ocak 2011 devriminin sembollerinden olduğu ve askeri darbeye muhalefet ettiği için Mısır Askeri Rejimi tarafından hukuksuz bir şekilde 29 Ağustos 2013’te haksız yere tutuklandı. O tutuklandı ve şimdi 35 ayrı davada hiç alakası olmayan olaylarla ilgili suçlanmaktadır. Eşim Mohamad Al-Beltage, milletvekili idi, üniversitede profesör yani bir ilim adamı aynı zamanda Mısır Parlamentosunda Mısır Meclis İnsan Hakları Konseyi üyesi olarak görev yapıyordu. Bir anda askeri darbe sonrasında tüm bu suçları işleyen bir suçluya mı dönüştü? Eğer suçlu bir insan idiyse, neden tüm bu görevleri yerine getirmesine izin verildi?

Eşim, hava, ilaç ya da tıbbi imkânın olmadığı ve sürekli işkence ve sürekli ihlallerin yaşandığı Mısır’daki en kötü cezaevi olan Tora/Akrep Cezaevinde tutuluyor. Ayrıca tüm mülklerine el konuldu ve sahibi olduğu ve doktor olarak çalıştığı küçük kliniği tahrip edildi.

Sadece 17 yaşında tek kızı olan Asmae, 14 Ağustos 2013’te Rabia Meydanı’nda babasının aktivizmine misilleme yapılarak tüm dünyanın gözü önünde keskin nişancı tarafından vuruldu. 17 yaşındaki kızımız hayatını kaybetti.

Dört oğlumuzun hepsi tutuklandı ya da takip edildi; Khaled, iki kez tutuklandı ve bir süre için zorla or-

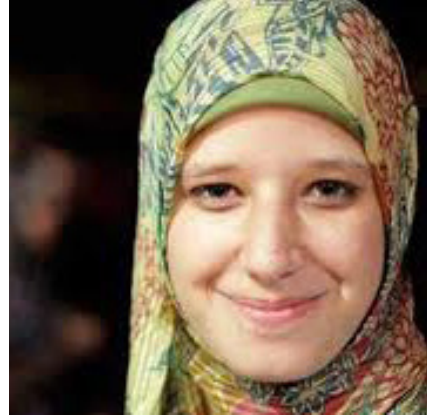
¹⁷ https://www.hrw.org/report/2016/09/28/we-are-tombs/abuses-egypts-scorpion-prison#_ftn177

Mohamed el-Beltagy

tadan kaybolmaya maruz kaldığında yalnızca 16 yaşındaydı. Oğlumuz Anas haksız yere ve o sadece 19 yaşında iken 31 Aralık 2013 tarihinde tutuklanarak beş yıl hapis cezası ile cezalandırıldı. Oğlum Anas ile ilgili tecrit ve aşağılanma halen devam etmektedir. En küçük oğlumuz Hussam Eddin ise, güvenlik güçleri tarafından takip edildiğinde sadece 13 yaşındaydı ve gizlenmek zorunda kaldığı için okuluna gidemedi.

Kendim bile, yalnızca Dr. Beltage'nin karısı olduğum için cezalandırmak üzere takip edildim, tutuklanmak, işkence etmek ve hapsetmek üzere. Hala hakkımda dava hazırlayan güvenlik güçlerinin olduğunu duyuyorum. Bütün aile üyeleri cezaevine girmemiş olanları kendi ülkesinden göç ettirmeye zorlayarak sürekli kovuşturmaya maruz bırakıldık. Mısır'dan ayrılmak zorunda kaldığımız için şu an Mısır Cezaevlerinde olan kocam ve oğlumuz Anas hakkında herhangi bir yardım etme veya bilgiye sahip olmadan çaresiz bir hale geldim.

Asmaa el-Beltagy

Bu sebeple, resmi ve sivil tüm kuruluşları ve insan haklarını önemseyen tüm kişilerin vicdanına sesleniyorum ve Mısır Cezaevlerinde tutulan eşim ve oğlum ve diğer mahpuslarla ilgili yardım talep ediyorum. Onların serbest bırakılması için çağrı yapıyoruz. Özellikle de tek kızımız Asmae'yi katledenler hakkında herhangi bir soruşturma ya da yargılama olmasının acısıyla bu süreci yaşıyoruz.

Ailemiz daima umutla hayata bakan huzurlu bir aile olmuştur. Aslında benim adalet konusundaki inancım da size hitap etmem için motivasyonum oldu. Eşimin ve oğlumun hayatından endişe ediyorum.

Lütfen Mısır cezaevlerinde tutulan tüm masum insanlar için ve ailem için yardım edin, ses verin".

Dr. Mohamad Al-Beltage'nin şahsen işkence ve kötü muameleye maruz kalması, Ağustos 2016'da çıkarıldığı bir mahkemede El-Sohagi ve başka bir yüksek rütbeli içişleri bakanlığı yetkililerince, General Sisi'ye karşı yazdığı şikâyet dilekçesini geri çekmesi için kendisini soyunmaya

zorladıkları ve bu durumu da kamera ile kayıt altına aldıklarını iddia etmesiyle Mahkemelere de yansımıştır.¹⁸

YASEMİN AHMET

Kardeşi Tora/Akrep Cezaevinde mahkûm olan ve kendisi de Mısır gazeteciler sendikası karşısında düzenlenen büyük protestolara katılan Yasemin Ahmet, bu protestolar sırasında al-jazeera verdiği röportajda, kardeşinin son sekiz aydır içeride tutulduğunu, kardeşine isnat edilen suçun ‘milli güvenliği tehlikeye düşürecek yayınları yapmak’ olduğunu ve bu isnadın hiçbir temelini olmadığını söyledi.

Yasemin, Al-Jazeera’ya “Kardeşim eskiden sağlıklı biriydi. Tora/Akrep Cezaevine atılmasından sonra kalın bağırsağında sorunlar ortaya çıktı. Ayrıca çok şiddetli böbrek ve eklem ağrıları çekmeye başladı” şeklinde konuştu.

Ayrıca kardeşinin kaldığı Cezaevindeki sorunlara da değinen Yasemin, Cezaevinde çok fazla kişinin küçük alanlara sıkıştırıldığını söyleyerek “Tek kişilik olarak tasarlanan hücrelere 3-4 kişi yerleştiriyorlar. Hatta mahkûmlar, hücrede bulunan tek tuvaleti de sırayla, diğerleri arkalarını dönerken kullanabiliyorlar” dedi.¹⁹

JOHN GREYSON

Al-jazeera: Tora Cezaavisine gönderildiğinizde nasıl bir durumla karşılaştınız?

Tora Cezaavisine gönderildiğimde, benim için bir ‘karşılama partisi’ hazırlamışlardı. Karşılama partisi dediğim şey ise, yeni gelen mahkûmların gardiyanlar tarafından çok feci şekilde dövülmesiydi. Bu uygulama, yeni gelen mahkûmu –kendi deyişleriyle- ‘akıllandırmak, uslandırmak’ içindi. Biz Kanada’dan geldiğimiz için bize ‘Kanadalı teröristler’ diyorlardı. O yüzden bizi ayırdılar. ‘çok özel’ bir dayak yedik. Sırtımdaki postal izini bir hafta taşıdım. O kadar kötüydü ki baktığınız zaman postal numarasını bile görebiliyordunuz. Bu durum ayrıca Kanada büyükelçiliği tarafından da görüldü. Onlara neler olduğunu anlattık ve sırtımdaki postal izini de gösterdik. Böylelikle Cezaevi yönetimi bizi yalancılıkla suçladığında cevaben “pardon, fakat büyükelçiliğimiz adamlarınızın neler yaptığını gördü” diyebildik.

Al-jazeera: Tora Cezaevindeki koşullar nasıldı?

Bizimle birlikte 38 mahkûmu 30 metre kare olan bir odaya hapsedtiler. Muhammed Fadi’nin durumu daha farklıydı. Onu tek kişilik disiplin hücresine koydular. Bütün işkenceler arasında, tek kişilik kapalı hücrenin en kötüsü olduğunu söylüyorlar. 37 kişiyle birlikte resmen bir ayakkabı kutusuna konulmak beni çileden çıkarıyordu fakat ne olursa olsun, tek kişilik hücreden daha iyidir. Orada kalan mahkûmların akıllarını yitirdiklerini söylüyorlar.

¹⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=92dOugbrptc>

¹⁹ <http://www.aljazeera.com/news/2016/03/mass-hunger-strike-egypt-infamous-scorpion-prison-160303175227631.html>

Yatak yoktu, Cezaevi betonunun üzerine yatıyorduk. Etrafta çok sayıda hamam böceği ve karınca oluyordu. Odada sadece bir tuvalet vardı. Duşlarımızı ise altlarını deldiğimiz fanta şişeleri ile alıyorduk. Zaten beton üzerinde uyuduğunuzda, uykunuzu hiçbir zaman tam alamıyordunuz ve her 15 dakikada bir dönüp duruyordunuz. İyi olan şey ise, birbirine bu kadar bağlı 36 kişiyle bir odaya konulmamızdı. Bu insanlar evlerini, ailelerini, işlerini kaybetmişlerdi. Bazen bağrışmalar oluyordu fakat bu hiçbir zaman fiziksel şiddete dönüşmedi. Bu bir mucize. Bize orada gösterdikleri kibarlığı hiçbir zaman unutmayacağım.

Al-jazeera ekibinin çektiği çile ise eminim bizim çektiğimizden daha kötüdür. Yani hava durumu bile tek başına yeterli. Kışın bu hücrelerin ne kadar soğuk olduğunu hayal edemiyorum. Eğer aileniz varsa, size battaniye vs. getirebiliyorlar. Eğer tek kişilik hücrede iseniz, bu da imkânsız. Bizim anladığımız kadarıyla, hiçbir şeye izin verilmiyor. Kâğıda, kaleme, battaniyeye, hatta terlik getirmenize bile izin verilmiyor. Eminim Muhammed hiç egzersiz bile yapamıyor, kıyafetlerini dahi değiştiremiyor.²⁰

AHMET SAYİD

Ahmet said, Tora/Akrep Cezaevine konulan insanlardan biriydi. Al-jazeera'ya verdiği röportajda kendisi-

ne Tora/Akrep Cezaevindeki koşullar, yaşam şartları, gardiyanlar ve Cezaevi yönetiminin davranışları hakkında sorulan sorulara ilişkin şunları söyledi: "Mahkûmlar, ihtiyaçları olduğu ilaçları dışarıdan alamıyor. Cezaevi yönetiminden alternatif ilaç isteme hakları da yok. Acil vakalarda bile, mahkûmların hastaneye sevk edilmeleri için aylarca beklemeleri gerekiyor. Mesela benim de şahit olduğum bir olayda, bir mahkûm, acil ihtiyacı olmasına rağmen gerekli tıbbi müdahalelerin yapılmaması üzerine 1 hafta sonra hayatını kaybetti. Bu 7 gün boyunca her gün Cezaevi revirine gitmesine rağmen, her defasında onu tedavi etmeyi reddettiler. Benim süremi çoğunu geçirdiğim yer, 9 metrekare olan bir hücreydi. Yere açtıkları bir delik ise tuvalet olarak kullanılıyordu. Bu hücredeki mahkûm sayısı zamanla değişmekle birlikte 10-13 kişiydi. Çimento platformlarda yatıyorduk. Dışarıdan kitap, gazete ya da mektup almam yasaktı. Aslında mevzuat, günde 4 saat avluya çıkma hakkı verse de, Cezaevi yönetimi bize sadece 1 saat izin veriyordu. Mahkememden önce, mahkeme zamanında ya da ben Cezaevindeyken herhangi bir şekilde avukatlarımla görüşme izin verilmedi. Sadece, Cezaevindeyken ziyaretçi olarak ailemi kabul edebiliyordum. Fakat onda da, eğer geçerli bir sebep göstermezlerse, beni 2 kez ziyaret etmeleri yasaktı."²¹

²⁰ <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2014/01/qa-50-days-egypt-notorious-tora-prison-20141271153197179.html>

²¹ <https://en.qantara.de/content/interview-with-egyptian-activist-ahmed-said-the-scorpions-sting>

AYAŞ EL-ESİR

The New Arap gazete-dergisi, tora Cezaevinden kaçırılmış bir mektubun kopyasına ulaştı. Ayaş el-Esir mahlasının kullanıldığı mektup, Cezaevi şartları ve bir mahkumun içerideki yaşamı hakkında şu ifadeler yer verdi:

“İlk sorgumdan ancak 5 gün sonra, gardiyanlar beni tek kişilik hücreme koydular. Bu süre boyunca, bana çeşitli işkenceler yaptıktan sonra, beni zorla uykusuz bıraktılar. Artık ölmek üzereyken, beni hücreye koydular. Hücreye konulmam, benim için uyku ve işkenceden kurtulmak demektir. Ama 50’lerindeki bir adam tarafından tekrar işkenceye tabi tutuldum. Beni dövdükten sonra, diğer gardiyanlara beni ‘otel’ e götürmeleri emrini verdi. Sonra beni karanlık bir hücreye koydular. Tek duyabildiklerim tazıların bitmez tükenmez havlamaları ve mahkûmların işkence altında acı çığlıklarıydı. Fakat

hiçbirini umursamadım. Beton zemine uzandım ve derin bir uykuya daldım. Uyandığımda, kendimi 1.4 boyunda, 1.4 eninde kare bir hücrede buldum. Hücreye tavanda açılmış küçük bir delik dışında hiç ışık girmiyordu. İçinde sıvı olan bir şişe buldum. Abdest almak istedim fakat şişenin tuvalet ihtiyacını gidermek için konduğunu anladım”.

Mektubun devamında, mahkûmun diğer bir işkence seansı için götürüldüğü anlatılıyor. Ayaş, Başka bir olayda, farklı bir tek kişilik hücreye alındığını anlatıyor: “Beni sorgulayan yetkililer tarafından ‘çok tehlikeli’ olarak belirlendikten sonra, beni bir ölüm hücresine koydular. Orada hem izole edilmişim, hem de işkence görüyordum. Betondan yapılmış hücre, yazları çok sıcak ve kışları da çok soğuk oluyordu. En temel insani ihtiyaçların bile gideilemediği bu odada, aylarca kaldım. Bazıları, aynı odalarda asılmak üzere yıllarca yaşadılar.”²²

IV.BÖLÜM

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. BM İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ

(Mısır tarafından 1948’de onaylanmıştır)

Madde 3 -Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır.

Madde 5- Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya

onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez.

Madde 9- Hiç kimse keyfi olarak yakalanamaz, tutuklanamaz ve sür-

²² <https://www.alaraby.co.uk/english/indepth/2016/9/20/Exclusive-Letter-from-Egypt's-notorious-Scorpion-Prison>

gün edilemez. Madde 10- Herkesin, hak ve yükümlülükleri belirlenirken ve kendisine bir suç yüklenirken, tam bir şekilde davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakça ve açık olarak görülmesini istemeye hakkı vardır.

Madde 11

1. Kendisine bir suç yüklenen herkes, savunması için gerekli olan tüm

güvencelerin tanındığı açık bir yargılama sonunda, yasaya göre suçlu olduğu saptanmadıkça, suçsuz sayılır.

2. Hiç kimse işlendiği sırada ulusal ya da uluslararası hukuka göre bir suç oluşturmamayan herhangi bir eylem veya ihmalden dolayı suçlu sayılamaz. Kimseye suçun işlendiği sırada uygulanabilecek olan ceza-
dan daha ağır bir ceza verilemez.

B. BM Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi (16.12.1966)

Sözleşme 1966 yılında kabul edilmiş, 1976'da yürürlüğe girmiştir. Mısır 1967 yılında sözleşmeyi imzalamış, 1982'de onaylamıştır. Bu yönüyle Mısır sözleşmeye taraf devletler arasındadır. Sözleşme ile birlikte BM İnsan Hakları Komitesi kurulmuş olup, taraf devletlerin sözleşmede gösterilen hükümlere uygun hareket edip etmediklerini denetlemek adına faaliyet yürütmektedir. 18 adet bağımsız uzman üyeden oluşan Komite'nin çalışmaları raporlama faaliyetleri ile taraf devletlerden herhangi birinin diğer taraf devletin sözleşmeye uygun davranmadığı konusundaki Komiteye verdiği şikâyet üzerine, Komite'nin yaptığı değerlendirme faaliyetidir. Ne yazık ki Komite'nin rapor faaliyetleri arasında Mısır'da yaşanan insan hakları ihlalleriyle alakalı güncel bir metin bulunmayıp, Mısır üzerine son rapor çalışması 2004 yılında yapılmıştır.

Mısır'ın taraf olduğu BM Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesinin aşağıdaki maddelerinin Mı-

sır Tora/Akrep Cezaevindeki uygulamalar çerçevesinde ihlal edildiği tespit edilmiştir.

Madde 6; Yaşam hakkı

1. Her insan doğuştan yaşam hakkına sahiptir. Bu hak hukuk tarafından korunur. Hiç kimse yaşama hakkından keyfi olarak yoksun bırakılamaz.

2. Ölüm cezası kaldırmamış olan ülkelerde, suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan hukuka uygun olarak ve bu Sözleşme ile Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin hükümlerine aykırı olmayacak biçimde, sadece çok aşırı suçlar için ölüm cezası verilebilir. Bu ceza sadece yetkili mahkeme tarafından verilen nihai karardan sonra infaz edilebilir.

3. Yaşamdan yoksun bırakmanın bir soykırım suçunu oluşturması halinde, bu maddedeki hiçbir hüküm, bu Sözleşmeye Taraf bir Devlete Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin hükümlerine göre üstlendiği yü-

kümlülüklerini azaltma yetkisi verdiği şeklinde anlaşılamaz.

4. Ölüm cezasına mahkum olan bir kimse bağışlanması veya cezasının hafifletilmesini isteme hakkına sahiptir. Her olayda ölüm cezasının affı, bağışlama veya hafifletme verilebilir.

5. Yaşı on sekizden küçük olan kimselere işledikleri suçlar nedeniyle ölüm cezası verilemez; hamile Kadınların ölüm cezaları infaz edilemez.

6. Bu maddedeki hiçbir hüküm, ölüm cezasının bu Sözleşmeye Taraf bir Devlet tarafından kaldırılmasını engellemek veya ertelemek için ileri sürülemez.

Madde 7; İşkence yasağı

Hiç kimse işkenceye veya zalimane, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele veya cezaya maruz bırakılamaz. Ayrıca hiç kimse, serbest iradesi olmadan tıbbi veya bilimsel bir deneye tabi tutulamaz.

Madde 9; Özgürlük ve güvenlik hakkı

1. Herkes kişi özgürlüğü ve kişi güvenliği hakkına sahiptir. Hiç kimse keyfi olarak Gözaltına alınamaz veya tutulamaz. Hiç kimse hukukun öngördüğü sebepler ve usuller dışında özgürlüğünden yoksun bırakılamaz.

2. Gözaltına alınan bir kimse, Gözaltına alınma sebepleri hakkında Gözaltına alındığı sırada, ve kendisine isnat edilen suçlar konusunda derhal bilgilendirilir.

3. Cezai bir fiilden ötürü Gözaltına alınan veya tutulan bir kimse derhal bir yargıç veya hukuken yargılama yetkisine sahip diğer bir görevli önüne çıkarılır ve bu kimse makul bir sürede yargılanma veya salıverilme hakkına sahiptir. Yargılanan bir kimsenin tutuklanması genel bir kural olamaz; yargılamanın her aşamasında tutuklunun salıverilmesine karar verilebilir; salıverilme bu kimsenin duruşmaya gelmesini sağlamak ve mahkum edilmesi halinde hükmün infazını temin etmek için teminata başlanabilir.

4. Gözaltına alınarak veya tutularak özgürlüğünden yoksun bırakılan bir kimse, tutulmasının hukukîliği hakkında hemen karar verebilecek ve eğer tutulması hukuki değilse salıverilmesine hükmedebilecek bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir.

5. Hukuka aykırı olarak Gözaltına alınmaktan veya tutulmaktan mağdur olan bir kimse icrası mümkün bir tazminat hakkına sahiptir.

Madde 10; Tutulanların Hakları

1. Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkes, insani muamele ve insanın doğuştan sahip olduğu insanlık onuruna saygı görme hakkına sahiptir.

2. a) Tutuklu sanıklar, istisnai haller dışında mahkumlardan ayrı tutulur ve kendilerine mahkum edilmemiş kimselerin statüsüne uygun tarzda ayrı bir muamele uygulanır.

b) Tutuklu küçük sanıklar yetişkinlerden ayrı tutulur ve en kısa sü-

rede yargısal makamların önüne çıkarılırlar.

3. Ceza infaz sistemi, mahpusları iyileştirme ve toplumsal rehabilitasyonlarını sağlama gibi temel amaçlara sahip olur. Küçük failer yetişkinlerden ayrılır ve yaşları ile hukuki statülerinin uygun bir muamele görürler.

Madde 14; Adil yargılanma hakkı

1. Herkes mahkemeler ve yargı yerleri önünde eşittir. Herkes, hakkındaki bir suç isnadının veya hak ve yükümlülükleri ilgili bir hukuki uyuşmazlığın karara başlanması, hukuken kurulmuş yetkili, bağımsız ve tarafsız bir yargı yeri tarafından adil ve aleni olarak yargılanma hakkına sahiptir. Davayı izleyenler ve basın mensupları, demokratik bir toplumdaki genel ahlak, kamu düzeni (ordre public) veya ulusal güvenlik nedeniyle, veya tarafların özel yaşamlarının menfaatinin gerektirmesi halinde, veya mahkemenin görüşüne göre aleniliğin adaletin gerçekleşmesine zarar vereceği özel şartların kesinlikle gerektirdiği ölçüde, duruşmalardan tamamen veya kısmen çıkarılabilir; ancak bir ceza davasında veya hukuk davasında verilen hüküm, gençlerin menfaati, veya aile uyuşmazlıkları veya çocuğun velayeti ile ilgili davalar aksini gerektirmedikçe aleni olarak tefhim edilir.

2. Hakkında bir suç isnadı bulunan bir kimse, hukuka göre suçluluğu kanıtlanıncaya kadar masum sayılma hakkına sahiptir.

3. Hakkında bir suç isnadı bulunan bir kimsenin bu isnadın karara başlanmasında, tam bir eşitlik içinde asgari şu haklara sahiptir:

a) Hakkındaki suç isnadının niteliği ve nedenleri konusunda ayrıntılı bir şekilde ve anlayabileceği bir dilde derhal bilgilendirilme;

b) Savunmasını hazırlamak ve kendi seçtiği avukatla görüşmek için yeterli zamana ve kolaylıklara sahip olma;

c) Sebepsiz yere gecikmeden yargılanma;

d) Duruşmalarda hazır bulundurulma ve kendisini bizzat veya kendi seçeceği bir avukat aracılığıyla savunma; eğer avukatı bulunmuyorsa sahip olduğu haklar konusunda bilgilendirilme; adaletin yararı gerektirdiği her durumda kendisine bir avukat tayin edilme, ve eğer avukata ödeme yapabilecek yeterli imkanı yoksa, ücretsiz olarak avukat tayin edilme;

e) Aleyhindeki tanıkları sorguya çekme veya çektirme ve lehindeki tanıkların mahkemeye çıkmalarını ve aleyhindeki tanıklarla aynı koşullarda sorguya çekilmelerini sağlama;

f) Mahkemede konuşulan dili anlamıyor veya konuşmıyorsa, bir çevirmenin yardımından ücretsiz olarak yararlanma;

g) Kendisini suçlandıran tanıklık yapmaya veya bir suçu itirafa zorlanmama.

4. Küçüklerin yargılanmasında küçüklerin yaşlarını ve rehabilitasyonlarını ilerletme gebeşini göz önünde tutacak bir yargılama usulü izlenir.

5. Bir suçtan ötürü mahkum olan bir kimse, mahkumiyetinin ve aldığı cezanın daha yüksek bir yargı yeri tarafından hukuka göre incelenmesini isteme hakkına sahiptir.

6. Bir kimse bir suçtan ötürü nihai bir kararla mahkum olduğunda ve bu mahkumiyeti adli hata bulunduğu gerekçesiyle bozulduğunda veya kendisi bağışlandığında, eğer

mahkumiyet kararının verildiği tarihte bilinmeyen olayların ortaya çıkarılamamış olmasının nedenleri kısmen veya tamamen kendisine yüklenebileceği kanıtlanmadıkça, bu tür bir mahkumiyetin sonucu olarak ceza çeken bir kimseye hukuka uygun olarak tazminat ödenir.

7. Bir ülkenin hukukuna ve ceza yargılama usulüne uygun olarak daha önce kesin biçimde mahkum olan veya beraat eden bir kimse aynı suçtan ötürü ikinci kez yargılanamaz ve cezalandırılmaz.

C. BM İşkenceyi Önleme Sözleşmesi (New York, 10.12.1984)

Konuya dair uluslararası alanda kabul edilen ve 162 devletin taraf olduğu "Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, İnsan Dışı ve Küçültücü Muamele veya Cezalandırmayı Önleme Sözleşmesi" (kısa: İşkenceyi Önleme Sözleşmesi) Mısır'ın da taraf olduğu önemli bir uluslararası sözleşmedir.

İşbu sözleşmenin akdedilmesiyle birlikte taraf devletler, uluslararası hukukun emredici normları (jus cogens) arasına giren işkence yasasını mutlak olarak kabul etmişlerdir. Nitekim bu konuda sözleşmeye taraf olsun olmasın bütün devletler bu kurallara uymak zorunda olup aksi yönde irade beyanında bulunamayacaklardır. Sözleşme hükümlerinin çizdiği genel çerçeveye göre devletler işkence yasasına uygun hareket etme noktasında gerekli olan her türlü yasal, idari ve adli önlemleri

almalıdır. Bu anlamda savaş hali, olağanüstü hal ve iç karışıklık gibi durumların varlığı işkence yasasının ihlaline yol açacak bir sebep teşkil edemez.²³

Dolayısıyla devletler sözleşme hükümleri gereğince insan haklarını korumaya yönelik pozitif yükümlülük altına girmiş bulunmaktadır. Ancak sözleşme hükümlerinin kontrol mekanizması oldukça sınırlı olup, BM'nin alt organı niteliğinde kurulan "İşkenceyi Önleme Komitesi"nin konuya ilişkin sınırlı yetkileri bulunmaktadır. Zira sözleşme çerçevesinde madde 21'de gösterildiği üzere taraf bir devlet, diğer taraf bir devletin sözleşme hükümlerini ihlal ettiği gerekçesiyle Komite'nin şikayetleri alma ve inceleme yetkisini tanıyabilmekte; yine madde 22'de belirtildiği üzere sözleşmeye taraf bir devlet kendi

²³ BM İşkenceyi Önleme Sözleşmesi, Madde.2

yetkisi altında bulunan bir kişinin Komite'ye başvurarak şikayetleri alma ve inceleme yetkisini tanıyamamaktadır. Bu yönüyle Komite'nin iki ihtimalde inceleme yapma yetkisi bulunurken, her iki durumda da taraf devletin bu yetkiyi tanıdığını ilan etme şartı getirilmiştir.

Mısır'ın bu bağlamdaki konumuna değinmek gerekirse, sözleşme 25 Haziran 1986 tarihinde Mısır tarafından onaylanmış olup bugüne kadar Komite'nin yetkisinin kabul edildiğine dair herhangi bir beyanda bulunulmamıştır. Bununla beraber sözleşmeye taraf devletlerin m.19 çerçevesinde yıllık periyotlar şeklinde kendi düzenlediği raporlar bulunuyorsa da bu raporların objektiflikten uzak olması ve usule ilişkin bir düzenlemeden ibaret kalması sebebiyle bu tür yıllık raporların da etkili olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca 2010 yılından bu yana Mısır'ın herhangi bir raporlama faaliyetinin bulunmadığının da altını çizmek gerekir.

Mısır'ın taraf olduğu BM İşkenceyi Önleme Sözleşmesinin aşağıdaki maddelerinin Mısır Tora/Akrep Cezaevindeki uygulamalar çerçevesinde ihlal edildiği tespit edilmiştir.

Madde 2;

1. Sözleşmeye Taraf Devlet, yetkisi altındaki ülkelerde işkence olaylarını önlemek için etkili kanuni, idari, adli veya başka tedbirleri alacaktır.

2. Hiçbir istisnai durum, ne harp hali ne de bir harp tehdidi, dahili siyasi istikrarsızlık veya herhangi başka bir olağanüstü hal, işkencenin uygu-

lanması için gerekçe gösterilemez.

3. Bir üst görevlinin veya bir kamu merciinin emri, işkencenin haklılığına gerekçe kabul edilemez.

Madde 10;

1. Her Taraf Devlet, işkencenin yasaklanmasına dair eğitim ve bilginin kanun uygulayıcı personel, sivil veya askeri, tıbbi personel, kamu görevlileri ve herhangi bir şekilde tutuklanan, nezarete alınan veya hapsedilen (cezaevine konulan) herhangi bir şahsın tutuklanması, sorgulanması veya muamelesiyle ilgilenebilecek diğer şahısların eğitim programına dahil edilmesini sağlayacaktır.

2. Her Taraf Devlet, bu gibi kişilerin görev ve yetkilerine dair yayınlanan kurallar veya talimatlara bu yasaklamayı da dahil edecektir.

Madde 11;

Her Taraf Devlet, işkence olaylarını önlemek maksadıyla, yetkisi altındaki ülkelerde herhangi bir şekilde tutuklanan, nezarete alınan veya hapsedilen kişilerin tutuklanması ve tabi tutulacağı muamele ile ilgili düzenlemeleri ve bunlara ait sorgulama kurallarını, talimatları, yöntemleri ve uygulamaları sistematik şekilde gözden geçirecektir.

Madde 12;

Her Taraf Devlet, yetkisi altındaki ülkelerde bir işkence eyleminin işlendiğine inanmak için ciddi sebepler mevcut olan her halde, yetkili mercilerin derhal ve tarafsız soruşturma yürütmelerini sağlayacaktır.

Madde 13;

Her Taraf Devlet, kendi yetkisi altındaki ülkelerde işkenceye maruz kaldığını iddia eden herhangi bir şahsın yetkili mercileri şikayet hakkını ve davasının bu mercilerle hemen ve tarafsızca incelenmesi-

ni sağlayacaktır. Şikayetçinin ve tanıkların şikayet veya 41 İşkencenin önlenmesine Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi şahadetin bir sonucu olarak, tüm fena muamele veya tehdide karşı korunmalarını sağlamak için önlemler alınacaktır.

D. BM Nelson Mandela Kuralları (Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar/Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners) - UN Resolution/17 December 2015

İlk olarak 1955 tarihinde BM Genel Kurulunda gündeme gelen ve 2015 yılında bugünkü halini alarak kabul edilen Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar, kısa ismiyle Mandela Kuralları tutuklulara gösterilecek muameleye ilişkin temel kuralları ortaya koyan uluslararası nitelikte bir belgedir. Demokrasi ve eşitlik adına 27 yılını hapiste geçiren, geçtiğimiz yıllarda hayatını kaybeden Güney Afrika Cumhurbaşkanı Nelson Mandela ise bu kurallar bütününün isim babası olarak seçilmiştir.

Yeni haliyle Mandela Kuralları sekiz farklı alanda değişiklik getirmiştir, bunlar; tutukluların insanlık onuru, tıbbi ve sağlık yardımı, inzibati önlem ve kısıtlamalar, nezaret sırasında meydana gelen ölüm ve işkencelerin soruşturulması, zayıf grupların korunması, kanuni temsil hakkı, şikayet ve teftişler, personelin eğitimi.²⁴ Söz konusu kurallar bütününün geneli itibariyle özgürlüğünden yoksun bulunan insanların haklarını korumaya yönelik olduğu dikkate alındığında, tutuklu bulunanların sağlık durumlarından kendilerine

hukuki vekil bulma imkanına kadar pek çok temel ve asgari haklar temin ettiğinin altını çizmek gerekir.

Söz konusu kuralların, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi'nin bir alt organı olan Uzman Heyeti (Expert Group) tarafından gözetilip uygulamaya konulması esas alınmıştır. Kabul edilen asgari kuralların en iyi şekilde uygulanması amacıyla kendi içinde veri akışı sağlayan devletlerarası bir kurul olan Uzman Heyeti, 2011'den bu yana dört defa toplantı gerçekleştirmiştir. Bahsi geçen ve 2015 yılında kabul edilen kurallar bütününün esas çerçevesi de Uzman Heyeti'nin çalışmaları sonucunda ortaya çıkmıştır. Mısır Tora/Akreş Cezaevi ile ilgili bu rapora da konu olan uygulamalarla ilgili ihlal edildiği tespit edilen Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar ilgili maddeler aşağıda sunulmuştur: Buna göre;

Temel prensipler

6. (1) Aşağıdaki kurallar taraf gözetmeden uygulanır. Kuralların

²⁴ <https://www.penalreform.org/priorities/prison-conditions/standard-minimum-rules/>

uygulanmasında ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir fikir, ulusal veya toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer bir statü gibi sebeplerle ayrımcılık yapılamaz.

(2) Öte yandan, mahpusların mensubu oldukları dinsel inançlara ve ahlaki ilkelere saygı gösterilmesi zorunludur.

Kayıt

7. (1) Kişilerin hapsedildikleri her yerde, gelen her mahpusun girişinin yazıldığı sayfaları numaralı bir kayıt defteri bulunur. Bu deftere şunlar yazılır: a) Gelen kişinin kimliği ile ilgili bilgiler, b) Kişi hakkındaki kararın sebepleri ve bu kararı veren makam; c) Kuruma girişin yapıldığı ve salıverileceği gün ve saat.

(2) Hakkında geçerli bir karar bulunmayan ve hakkındaki karar önceden kayda geçmeyen bir kimse, herhangi bir kuruma alınmaz.

Kategorilere ayırma

8. Cinsiyetleri, yaşları, ceza sicilleri, tutulmalarının hukuki nedenleri ve kendilerine uygulanacak rejimin gerekleri dikkate alınarak farklı kategorilere ayrılan mahpuslar, ayrı kurumlarda veya bu kurumların ayrı bölümlerinde tutulurlar. Buna nedenle, a) Erkekler ve kadınlar mümkün olduğu kadar ayrı kurumlarda tutulurlar; hem erkekleri hem de kadınları barındıran kurumlarda kadınlara tamamıyla ayrı yerler tahsis edilir; b) Tutuklu mahpuslar, hükümlü mahpuslardan ayrı me-

kanlarda tutulurlar; c) Borç yüzünden veya diğer bir hukuki sebeple hapsedilenler ile cezai bir fiil nedeni ile hapsedilenler ayrı yerlerde tutulurlar; d) Genç mahpuslar yetişkin mahpuslardan ayrı yerde tutulurlar.

Kalacak yer

9. (1) Mahpusların uyuyacakları yerler, tek kişilik küçük bir yer veya oda ise, her mahpus gece tek başına bu odada kalır. Geçici kalabalıklık gibi özel nedenlerle cezaevi merkez idaresinin bu kurala istisna getirmesi gerektiğinde bile, iki mahpusun küçük bir yerde veya odada bir arada tutulması uygun değildir.

(2) Koşuş sisteminin uygulandığı yerlerde, aynı koşuşa bu şartlar altında birbirleri ile uyuyabilecek kişiler dikkatle seçilerek yerleştirilir. Kurumun özelliği dikkate alınarak, düzenli biçimde gece denetimleri yapılır.

10. Mahpuslara kalmaları için ayrılan bütün yerlerde, ve özellikle uyumak için kaldıkları yerlerde, iklim şartlarına ve ayrıca metreküpteki hava miktarına, asgari metrekare alana, ışıklandırmaya, ısıtmaya ve havalandırmaya gerekli özen gösterilerek, sağlık için gerekli bütün gerekler karşılanır.

11. Mahpusların yaşamaları ve çalışmaları istenen yerlerde,

a) Pencereler, mahpusun gün ışığında okuyabilmesine veya çalışabilmesine imkan verecek yeterli büyüklükte, ve havalandırma tertibatı yapılmış olsa da, temiz havanın girebileceği bir biçimde yapılmış olur.

b) Mahpusun okuma veya çalışması için, görme yeteneğine zarar vermeyecek ölçüde yeterli aydınlatma sağlanır.

12. Her mahpusun doğal ihtiyaçlarını karşılayabileceği ölçüde yeterli sıhhi tesis bulunur ve bu tesisler temiz ve bakımlı tutulur.

13. Her mahpusun yararlanabileceği yeterli banyo ve duş tesisi bulunur. Mahpusların iklim şartlarına uygun bir ısıda, mevsimlere ve coğrafi bölgeye göre genel hijyenik koşullar için gerekli aralıklarda, ılık bir iklim varsa haftada en az bir kez banyo veya duş almalarına imkan verilir.

14. Kurumun mahpuslar tarafından düzenli olarak kullanılan yerleri, her zaman titizlikle temiz olarak tutulur ve temizliği korunur. Kişisel temizlik

15. Mahpusların kendilerini temiz tutmaları istenir ve bu amaçla kendilerine sağlıkları ve temizlikleri için gerekli su ve tuvalet malzemesi sağlanır.

16. Mahpusların özsaygılarına uygun bir dış görünümü sürdürebilmeleri amacıyla, saç ve sakalların uygun şekilde bakımı için gerekli araçlar sağlanır, ve erkeklerin düzenli olarak tıraş olmalarına imkan verilir.

Giyisi ve yatak

17. (1) Şahsi elbisesini giymesine izin verilmeyen her mahpusa, iklim şartlarına uygun ve kendisinin sağlığını koruyacak türden giysiler verilir. Mahpuslara hiçbir biçimde

onur kırıcı veya aşağılayıcı giysi giydirilmez.

(2) Bütün giysiler temiz olur ve giysiler uygun şartlarda tutulur. İç çamaşırlar hijyenik şartların gerektirdiği sıklıkta değiştirilir ve yıkanır.

(3) Bir mahpusun kurumun dışına çıkmasına izin verildiği istisnai hallerde, mahpusun kendi giysilerini veya mahpus olduğunu fark ettirmeyecek giysiler giymesine izin verilir.

18. Mahpusların kurum içinde kendi giysilerini giymelerine izin verilmesi halinde, kuruma girişleri sırasında temiz ve kullanıma uygun olmasını sağlamak için gerekli düzenlemeler yapılır.

19. Her mahpusa, yerel ve ulusal standartlara uygun olan ve verildiği anda temiz bulunan, iyi korunan ve temizliğin sağlanmasına yetecek sıklıkta değiştirilen tek kişilik ve yeterli büyüklükte bir yatak sağlanır.

Yiyecek

20. (1) Kurum idaresi tarafından her mahpusa sağlık ve kuvvet için yeterli ölçüde besin değerine sahip olan, iyi hazırlanan ve uygun saatlerde servisi yapılan yemek verilir.

(2) Her mahpusun ihtiyacı olduğu her an içebileceği içme suyu bulundurulur. Beden eğitimi ve spor

21. (1) Dışarıda çalıştırılmayan her mahpusun, hava koşulları müsaade ettiği zaman günde en az bir saat açık havada uygun bir biçimde beden eğitimi yapmasına imkan verilir.

(2) Genç mahpuslara ve fizik durumunu itibarıyla uygun olan diğer mahpuslara, egzersiz süreleri içinde fiziksel eğitim ile eğlenmeleri için eğitim verilir. Bunun için kendilerine yer, tesis ve araç sağlanır.

Sağlık hizmetleri

22. (1) Her kurumda, psikiyatriden de anlayan en az bir nitelikli sağlık görevlisi hizmet verir. Kurumdaki sağlık hizmetleri, toplumun veya ulusun genel sağlık yönetimiyle yakın ilişki içinde düzenlenir. Kurumdaki sağlık hizmetleri, psikiyatrik vakalarda teşhisi ve gerektiğinde ruh sağlığındaki normal dışı olan halleri tedavi etmeye imkan verecek şekilde düzenlenir.

(2) Durumu özel bir tedaviyi gerektiren mahpuslar, uzman kurumlara veya sivil hastanelere sevk edilirler. Hastane hizmetlerinin kurum içinde verilmesi halinde, bu kurumların araçları, donanımları ve ilaç stoklarının hasta mahpusların tıbbi bakım ve tedavilerini karşılayabilecek uygunlukta olur ve buralarda bu işe uygun eğitim görmüş görevliler bulunur.

(3) Her mahpusa, nitelikli bir dişçinin hizmetinden yararlanma imkanı verilir.

23. (1) Kadın mahpusların tutulduğu kurumlarda doğum öncesi ve doğum sonrası her türlü bakım ve tedavi için özel bir yer bulunur. İmkan bulunan yerlerde, çocukların kurum dışında bir hastanede doğmaları için gerekli düzenlemeler yapılır. Bir bebek cezaevinde doğmuş

ise, cezaevinde doğduğu doğum belgesine işlenmez.

(2) Bebeklerin anneleri ile birlikte kalmalarına izin verilen kurumlarda, bebeklerin annelerinin bakımı altında olmadığı zamanlarda bırakılabilecekleri ve nitelikli kişiler tarafından hizmet verilen bir kreş sağlanır.

24. Sağlık görevlisi, mahpusların özellikle fiziksel ve ruhsal hastalıklarını teşhis etmek ve gerekli bütün önlemleri almak, bulaşıcı hastalık taşıdığından kuşkulandığı mahpusu diğerlerinden ayırmak, rehabilitasyonu önleyebilecek fiziksel ve ruhsal kusurları not etmek ve her birinin fiziksel çalışma kapasitesini tespit etmek amacıyla, her mahpusun kuruma girişinden sonra en kısa sürede ve daha sonra gerektiği her zaman mahpusu görür ve muayene eder.

25. (1) Sağlık görevlisi, mahpusların fiziksel ve ruhsal sağlıklarının bakımını yapar ve bütün hasta mahpusları, hastalıktan şikayet edenleri ve sağlığı bakımından özel olarak dikkat çekenleri her gün görür.

(2) Sağlık görevlisi, bir mahpusun fiziksel veya ruhsal sağlığının bozulmuş olmasını ve mahpusun sağlığının mahpusluğun devamı veya mahpusluk şartlarından biri nedeniyle kötü biçimde etkilenmiş olmasını kurum yöneticisine bildirir.

26. (1) Sağlık görevlisi, aşağıdaki konularda düzenli olarak denetim yapar ve yöneticiye tavsiyelerde bulunur:

a) Yiyeceklerin kalitesi, niceliği, hazırlanması ve servisi;

b) Kurumun ve mahpusların hijyenik şartları ve temizliği;

c) Kurumun temizliği ısınması, aydınlatılması ve havalandırılması;

d) Mahpusların giysilerinin ve yatacak yerlerinin uygunluğu ve temizliği;

e) Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinden sorumlu bir teknik personelin bulunmaması halinde, beden eğitimi ve sporla ilgili kurallara uyulması.

(2) Kurum yöneticisi, sağlık görevlisinin 25. (2.) ve 26. Kurallara göre sunduğu raporları ve tavsiyeleri dikkate alır; yapılan tavsiyelere yöneticinin de katılması halinde, bu tavsiyeleri uygulamak için acil tedbirler alınır; eğer alınacak tedbirler yöneticinin yetkisine girmiyorsa veya yönetici yapılan bu tavsiyelere katılmıyorsa, hemen kendi raporunu ve sağlık görevlisinin yaptığı tavsiyeyi daha yüksek makamlara sunar.

Disiplin ve cezalandırma

27. Disiplin ve düzen, sebatla sürdürülür; ancak cezaevi güvenliği ve topluluk yaşamının huzuru için gerekli olandan daha fazla kısıtlama yapılamaz.

28. (1) Hiçbir mahpus, disiplin gerekçesiyle kurum hizmetlerinde çalıştırılmaz.

(2) Ancak bu kural, uygulanacak rejimin amacı bakımından mahpuslardan oluşturulan gruplara, denetim altında belirli sosyal, eğitimsel ve sportif faaliyetler ve işlerin yap-

tırıldığı öz yönetime dayanan sistemlerin gereği gibi yürütülmesini engellemez.

29. Aşağıdaki konular ancak yasayla veya yetkili idari makamların yaptığı düzenlemelerle tespit edilir:

a) Disiplin suçu oluşturan eylemler;

b) Uygulanabilecek cezaların türleri ve süreleri;

c) Bu tür cezaları vermeye yetkili makam.

30. (1) Hiçbir mahpus yasada veya tüzükte öngörülmemen bir ceza ile cezalandırılmaz; bir mahpusa aynı suçtan ötürü iki kez ceza verilemez.

(2) Bir mahpus, hakkında isnat edilen suç ile ilgili olarak bilgilendirilmedikçe ve kendisine savunma imkanı tanınmadıkça cezalandırılmaz. Yetkili makam, olay hakkında tam bir inceleme yapar.

(3) Gerekli ve mümkün olduğu zaman, mahpusun savunmasını çevirmen aracılığıyla yapmasına izin verilir.

31. Disiplin suçları bakımından bedensel ceza, karanlık bir hücreye konulma ve her türlü zalimane, insanlıkdışı ve onur kırıcı ceza verilmesi tamamıyla yasaktır.

32. (1) Sağlık görevlisi mahpusu muayene etmeden ve kendisine dar bir yere kapatma veya yiyecek azaltma cezalarının uygulanabileceği konusunda yazılı bir izin vermeden, böyle bir ceza uygulanamaz.

(2) Mahpusun fiziksel veya ruhsal sağlığına zarar verebilecek başka

bir ceza için de aynı kural uygulanır. Hiç bir durumda 31. Kuraldaki prensibe aykırı olan veya bu kuraldan uzaklaşan bir ceza verilemez.

(3) Sağlık görevlisi bu tür cezayı çekmekte olan mahpusları her gün ziyaret eder; sağlık görevlisi, mahpusun fiziksel ve ruhsal sağlığı bakımından bu cezanın sona erdirilmesini veya değiştirilmesini gerekli görmesi halinde, durumu kurum yöneticisine tavsiye eder.

36. (1) Her mahpusa haftanın bir günü, kurumun müdürüne veya müdürü temsil etmeye yetkili bir görevliye taleplerini ve şikayetlerini bildirme imkanı tanınır.

(2) Talepleri ve şikayetleri kurumu teftiş eden müfettişe bildirmek mümkündür. Mahpuslara, müfettişle veya teftiş yapan her hangi bir görevli ile kurum müdürü veya kurum mensubu bir görevlinin hazır bulunmadığı bir ortamda konuşma imkanı tanınır.

(3) Bütün mahpusların, talep ve şikayetlerinin içeriği sansüre tabi tutulmadan gerekli şekliyle hapse hane merkez idaresine, yargısal makamlara ve yetkili kılınmış diğer makamlara bu talep ve şikayetlerini bildirmelerine izin verilir.

(4) Açıkça manasız veya temelsiz olmayan bütün talep ve şikayetler hemen ele alınır ve gereksiz biçimde geciktirilmeden yanıtlanır.

Dış dünya ile irtibat kurma

37. Gerekli gözetim altında mahpusların düzenli aralıklarla aileleri

ve yakın arkadaşları ile haberleşmelerine ve ziyaret edilmelerine imkan verilerek onlarla iletişim kurmalarına izin verilir.

38. (1) Yabancı ülke vatandaşı olan mahpusların vatandaşı oldukları ülkenin diplomatik ve konsolosluk temsilcileriyle makul imkanlarla iletişim kurmalarına izin verilir.

(2) Hapsedildikleri ülkede, vatandaşı oldukları Devletin diplomatik veya konsolosluk temsilcisi bulunmayan mahpuslar, mülteciler veya vatansız kimseler, kendilerinin menfaatlerrinden sorumlu olan Devletlerin diplomatik temsilcileriyle veya bu durumdaki kimseleri korumakla görevli ulusal veya uluslararası makamlarla aynı imkanlarla iletişim kurmalarına izin verilir.

39. Mahpusların gazete, dergi veya kurumların özel yayınlarını okumaları, radyo dinlemeleri, konferansları veya kurum idaresinin çıkardığı veya denetlediği benzeri araçları izlemeleri sağlanarak, önemli haberler hakkında düzenli olarak bilgi sahibi olmaları sağlanır.

Kitaplık

40. Her kurumda, her kategoriden mahpusların kullanabileceği, kendilerini geliştirici ve eğitici yeterli sayıda kitabın bulunduğu bir kitaplık bulunur. Bu kitaptan tam olarak yararlanmaları için mahpuslar teşvik edilir.

Din

41. (1) Kurumda aynı dine mensup önemli sayıda mahpusun bulun-

ması halinde bir din görevlisi atanır veya seçimi onaylanır. Mahpusların sayısının gerektirmesi ve şartların imkan vermesi halinde, din görevlisinin tam gün çalışması sağlanır.

(2) Birinci fıkraya göre atanan veya onaylanan din görevlisinin düzenli hizmetleri yerine getirmesine ve uygun zamanlarda kendi dinindeki mahpuslarla baş başa görüşmesine izin verilir.

(3) Bir mahpusun din görevlisi ile görüşme talebi reddedilmez. Öte yandan bir mahpusun din görevlisinin kendisini ziyaret etme talebine karşı çıkması halinde, kendisinin bu tutumuna tam olarak saygı gösterilir.

42. Şartlar elverdiği ölçüde her mahpusun kurumda verilen din hizmetlerine katılması ve mensubu bulunduğu mezhebin gerekleri ve ibadeti ile ilgili dinsel kitapları bulundurması sağlanarak, dinsel ihtiyaçlarını karşılamasına izin verilir.

Ölüm, hastalık, nakil ve diğerlerinin bildirilmesi

44. (1) Mahpusun ölmesi veya ağır hastalanması veya ciddi biçimde yaralanması veya ruhsal hastalıklarının tedavisi için başka bir kuruma gönderilmesi halinde, eğer mahpus evli ise eşine veya en yakın akrabasına ve her halü karda, mahpus tarafından daha önce adı verilen kişiye kurum müdürü tarafından haber verilir.

(2) Mahpus, yakın akrabalarının ölümü veya ağır hastalığından haberdar edilir. Yakın akrabasının

ölümcül hasta olması durumunda, şartların elvermesi halinde mahpusun bu yakını tek başına veya kendisine refakat eden biriyle ziyaret etmesine izin verilir.

(3) Her mahpus hapsedildiğini veya başka bir kuruma nakledildiğini hemen ailesine bildirme hakkına sahiptir.

Kurum personeli

46. (1) Hapishane idaresi her derecedeki personeli dürüstlük, insanıcılık, mesleki ehliyet ve kurumun yönetimi için gerekli olan çalışmaya şahsen uygunluk gibi kıstasları uygulayarak dikkatlice seçer.

(2) Hapishane idaresi, hem personelin hem de halkın gözünde bu işin büyük öneme sahip sosyal bir hizmet olduğu şeklinde bir kanaati sürekli olarak ayakta tutmaya ve bunu devam ettirmeye çalışır ve halkın bu yönde bilgilendirilmesi amacıyla her türlü uygun araç kullanılır.

(3) Yukarıda belirtilen amaçların yerine getirilmesini sağlamak için, kurum personeli tam gün çalışma esasına göre hapishane görevlileri olarak atanırlar; iyi halleri, meslekte etkinlikleri ve fiziksel kapasitelerine göre memurluk statüleri devam eder. Personel maaşı cazip ve erkekleri ve kadınları geçindirmeye yetecek kadar olur; işten elden edilen gelir ve çalışma şartları, işin niteliğine göre yüksek düzeyde olur.

47. (1) Kurum personeli, yeterli eğitimi almış ve bilgiye sahip kişilerden seçilir.

(2) Göreve başlamadan önce kurum personeline genel ve özel görevleri hakkında eğitim verilir. Personelin teorik ve pratik sınavlardan geçmesi aranır.

(3) Kurum personeli göreve başladıktan sonra ve mesleki kariyerleri boyunca, uygun aralıklarla düzenlenen meslek içi kurslara katılarak, bilgilerini artırır ve mesleki ehliyetlerini yükseltirler.

48. Bütün kurum personeli her zaman mahpuslara örnek olacak tarzda ve saygınlıklarına yaraşır biçimde davranırlar ve görevlerini yerine getirir.

49. (1) Kurumda mümkün olduğu kadar yeterli sayıda psikiyatr, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, öğretmen, meslek eğitimcisi bulundurulur.

(2) Sosyal hizmet uzmanları, öğretmenler ve meslek eğitimcileri daimi statüde çalışırlar; ayrıca yarım gün çalışanlara veya gönüllü çalışanlara da kurumda çalışma imkanı verilir.

50. (1) Kurum müdürü, kurumu idare görevi için şahsiyet, idarecilik, eğitim ve tecrübe bakımından yeterli niteliklere sahip bulunur.

(2) Kurum müdürü zamanının tamamını resmi görevine hasreder. Kurum müdürü yarım gün çalışma esasına göre atanamaz.

(3) Kurum müdürü kurum binasında veya kurumun hemen yakınında bir yerde kalır.

(4) Kurum müdürü iki veya daha fazla kuruma bakmakla görevlen-

dirilmesi halinde, her kurumu sık aralıklarla ziyaret eder. Bu kurumlardan her birinde kurumdan sorumlu bir görevli bulunur.

51. (1) Kurum müdürü, müdür yardımcısı ve diğer kurum personelinin çoğu, kurumdaki mahpusların çoğunluğunun konuştuğu dili konuşur, veya mahpusların büyük çoğunluğunun konuştuğu dili anlar.

(2) Gerektiği her zaman bir çevirmenin yardımından yararlanır.

52. (1) Bir veya daha fazla sağlık görevlisinin tam gün hizmet vermesini gerektirecek kadar büyük olan kurumlarda, sağlık görevlilerinden en az biri kurum binasında veya hemen kurumun yakınında bir yerde kalır.

(2) Diğer kurumlardaki sağlık görevlileri kurumu her gün ziyaret eder ve acil durumlarda hemen müdahale edebilecek kadar yakında otururlar.

53. (1) Hem erkeklerin hem de kadınların bulunduğu kurumlarda kadınlara ayrılan yerler, kadın görevlilerin sorumluluğu altındadır; kurumun bu kısmının anahtarları kadın görevlilerin elinde bulunur.

(2) Bir kadın görevli refakat etmedikçe hiç bir erkek görevli kurumun kadınlara ayrılan bölümüne giremez.

(3) Kadın mahpuslar sadece kadın görevliler tarafından dinlenebilir ve izlenebilir. Ancak bu kural, erkek görevlilerin ve özellikle doktorların ve öğretmenlerin, kurumda veya kurumun kadınlara ayrılmış olan bölümünde mesleki görevlerini yerine getirmelerini engel olmaz.

54. (1) Kurum görevlileri mahpuslarla ilişkileri sırasında meşru müdafaa, kaçma teşebbüsü, yasaya veya hukuki düzenlemelere dayanan bir emre aktif veya pasif direnme halleri dışında zor kullanamazlar. Zora başvuran görevliler kesinlikle gerekli olandan daha fazla zor kullanamazlar; zor kullanmaları halinde olayı derhal kurum yöneticisine bildirirler.

(2) Saldırgan mahpusları tutabilmeleri için hapisane görevlilerine özel olarak fiziksel eğitim verilir.

(3) Mahpuslarla doğrudan irtibat halinde çalışan görevliler, özel durumlar dışında, silah taşıyamazlar.

Ayrıca, silah kullanma konusunda kendilerine eğitim verilmemiş olan görevlilere hiç bir koşulda silah verilmez.

Teftiş

55. Cezaevleri ve bu kurumdaki hizmetler, yetkili bir makam tarafından atanmış vasıflı ve deneyimli müfettişler tarafından düzenli olarak denetlenir. Müfettişlerin görevi, cezaevinin gayelerinin ve ıslah edici işlevlerinin yerine getirmesini göz önünde tutarak, özellikle bu kurumların yürürlükte bulunan yasalara ve hukuki düzenlemelere göre idare edilmesini sağlamaktır.

E. Uluslararası Ceza Mahkemesi, Roma Statüsü

Mısır'da yaşanan insan hakları ihlalleriyle ilgili değinilmesi gereken bir diğer önemli uluslararası belge Roma Statüsü olarak bilinen, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kurucu statüsüdür. 1998 yılında gerçekleştirilen bir BM Konferansı sonucu kabul edilen ve ceza hukuku yargılaması yapmakla görevlendirilen mahkeme 2002 yılında Statü'nün yürürlüğe girmesiyle faaliyetlerine başlamıştır. Ceza hukuku yargılamasında mahkemenin yargı yetkisini kullanabileceği 4 farklı suç bulunuyor, bunlar: soykırım suçu, insanlığa karşı suç, savaş suçu ve saldırı suçu.

Uluslararası Ceza Mahkemesinin yargı yetkisini icra edebilmesi için esas kural taraf devletlerin bu yetkiyi tanımasıdır. Statü'nün 15.maddesinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına dair durumlara bir istisna

olarak BM Güvenlik Konseyi'nin bir davayı mahkeme önüne taşıması ihtimaline yer verilmiştir. Bahsedilen örnek Mısır özelinde henüz gerçekleşmemiş olup, mahkemenin bu yolla yargı yetkisi icra etmesi söz konusu olmamıştır. Zira Mısır Devleti, Statü'yü yalnızca imzalamakla kalmış olup kendi iç hukukuna göre onaylamamıştır; bu sebeple Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin re'sen yargı yetkisini icra edebilme ihtimali ortadan kalkmıştır. Durum böyle iken Ceza Mahkemesinin, Mısır ile ilgili bir konuda yargı yetkisini kullanabilmesi ancak ve ancak BM Güvenlik Konseyi'nin bu konuda alacağı karar ile konuyu yargı önüne taşımasıyla mümkün olabilecektir ki bu bahsedilen istisnai durum ekseriyetle siyasi dinamiklerin etkisiyle gelişmektedir. Sonuç olarak Statü'nün Mısır'ı bağlamaması ancak teamüli hukuku yansıttığı

ölçüde insanlığa karşı suç niteliği taşıyan ihlallerin bu anlamda de-

ğerlendirme konusu yapılabilmesi mümkün görünmektedir.

F. Afrika İnsan ve Halklar Hakları Şartı (Banjul Şartı)

Antlaşma, 25 Mayıs 1963'te Etiyopya'da kurulan ve bağımsızlığını kazanmış 32 Afrika devletinin bir araya gelmesiyle oluşturulmuş olan Afrika Birliği Teşkilatı tarafından hazırlanmış olup 27 Haziran 1981'de Birlik tarafından kabul edilmiştir. Şart'ın yürürlüğe giriş tarihi ise 21 Ekim 1986'dır. Günümüzde Afrika Birliği Teşkilatı'nın yerini 54 üyeden müteşekkil Afrika Birliği almıştır (2002). Kurulduğu günden itibaren (1963) Mısır da üyeler arasındadır.

Şart geneli itibariyle temel insan haklarını garanti altına almaya yönelik taraf devletlerin insan haklarının korunmasına dair yükümlülük ve sorumluluklarını ihtiva etmekteyken, raporumuzda değerlendirmeye alınacak kısmı ise Birliğin alt organı niteliğindeki Komisyon (Afrika İnsan ve Halklar Hakları Komisyonu) ve bu Komisyon'un faaliyetleridir. Zira yukarıda bahsi geçen ve BM alt kuruluşu olan İzleme Örgütü'nün bir benzeri de

Afrika Birliği çatısı altında kurulmuştur.

Afrika İnsan ve Halklar Hakları Komisyonu'nun resmi sitesinden edinilen bilgiye göre Mısır'da yaşanan krizin hukuki süreçte meydana getirdiği ihlallerle alakalı pek çok rapor ve karar bulunmaktadır.²⁵ İlk olarak Komisyon'un 14. olağanüstü toplantısında aldığı 240 sayılı Karar'da (20-24 Temmuz 2013) Mısır'da darbeyle görevinden uzaklaştırılan Mursi'den sonraki süreçte meydana gelen ihlalleri, demokrasi yönünde atılacak adımlar açısından gerekli tedbirleri alması yönünde çağrıda bulunulduğu görülmektedir. Aradan geçen bir yıl içinde krize ilişkin yayınladığı bir başka raporda ise (287 sayılı Karar, 20-29 Temmuz 2014) Mısır Hükümeti'nden keyfi tutuklamalara ve şiddete başvurulmasına bir an önce son vermesi, Şart'da yer alan hükümlere uygun hareket etmesi için çağrıda bulunulmuştur.²⁶

G. Mısır Anayasası

Bilindiği üzere Temmuz 2013'te İhvan'ın yönetimden düşürülmesi ile devam eden süreçte var olan anayasa askıya alınmış, ülke protesto gösterileriyle bir nevi iç karışıklık içerisine girmiştir. Ocak 2014'te ise

Mısır halkı yeni anayasayı onaylayarak yürürlüğe girmesini sağlamıştır. Her ne kadar %98 gibi yüksek bir rakam ile yeni anayasa kabul edildiyse de, oylamaya katılım oranı %30 bandında kalmıştır. Bundaki temel

²⁵ <http://www.achpr.org/search/?q=egypt>

²⁶ <http://www.achpr.org/sessions/16th-eo/resolutions/287/>

sebepten, darbe yönetiminin meşruluğunu kabul etmeyen İhvan hareketi yanlısı ve muhalif birçok vatandaşın oylamaya katılmayı reddetmesidir ki bu durum da mevcut anayasanın toplumsal mutabakattan ne kadar uzak ve meşruiyeti hakkında soru işaretleri barındırdığını göstermektedir. Bununla birlikte Mısır bugün 2014 Anayasası olarak bilinen anayasa ile yönetilmekte olup, geçerliliğini halk oylamasından almış bir kanun metninin var olduğunu söyleyebiliriz.

Tora/Akrep Cezaevinde işbu rapora konu olan uygulamalar Mısır Anayasasının aşağıdaki maddelerinin ihlal edildiğini göstermektedir.

Mısır Anayasası 52. Madde

Herhangi bir yasal sınır olmaksızın her türlü işkence suçtur.

Mısır Anayasası 55. Madde

Yakalanan, tutulan veya özgürlüğü kısıtlanan herkese onurlarını koru-

yacak bir şekilde muamele edilecektir. Bu kişiler işkenceye maruz kalmaz, zorlanamaz ve terörize edilemezler. Bu kişiler fiziksel ve zihinsel olarak zarar görmeyecekleri şekilde insani ve sağlık standartlarına uygun yerlerde tutulur. Devlet engellilere erişim imkanı sağlar.

Yukarıdaki herhangi bir ihlal suçtur ve fail yasaya uygun olarak cezalandırılır.

Sanığın sessiz kalma hakkı vardır. Yukarıda belirtilen şartlarda herhangi bir ifadenin verildiği kanıtlanırsa hükümsüz ve geçersiz sayılır.

Mısır Anayasası 56. Madde

Cezaevleri ıslah ve rehabilitasyon merkezleridir. Cezaevleri ve gözaltı merkezleri hukuki denetime tabidir. Kişinin haysiyetini ihlal eden ve/veya sağlığını tehlikeye sokan her şey yasaklanmıştır. Yasalar, hüküm giymiş kişilerin ıslah ve rehabilitasyonunu ve serbest bırakıldıktan sonra iyi bir yaşamı kolaylaştırmayı düzenler.²⁷

H. Terörle Mücadele Kanunu (2015) -

Mısır'da 2013 askeri darbesinden sonra yönetim yüzden fazla kanun ve kararnameyi yürürlüğe koymuş bulunup yürürlüğe koyduğu kanunlardan biri de Terörle Mücadele Kanunu'dur. Bu kanun ile terörist ve terör suçu tanımlamaları yapılmış olup, ölüm cezasının verileceği suçların kapsamı genişletilmiş, terör suçunun içeriği kuvvet kullanma, şiddet veya tehdit içeren her türlü eylem olarak olağanüstü bir şekilde

geniş tutulmuştur. 2014 yılından bu yana çeşitli şekillerde İhvan Hareketi hükümet tarafından terörist bir oluşum olarak nitelendirilmiştir. Her ne kadar örgütün terörist yapılanma olduğuna dair bugüne kadar bir mahkeme kararı verilmedi ise hükümetin sert tutumu İhvan üyelerinin de terörist sayılması ve uygulanacak kanunların da bu yönde değişiklik göstermesi sonucunu doğurmuştur. Özetle İh-

²⁷ https://www.constituteproject.org/constitution/Egypt_2014.pdf

van'ın terörist bir oluşum olduğuna dair hukuk mercilerince verilmiş bir karar olmayıp, hukuki dayanaktan yoksun olarak yürütülen de facto bir süreç bulunmaktadır.

İşbu kanunun arz ettiği önem ek-seriyetle yönetime el konulduğu günden itibaren süregelen keyfiyete dayalı tutuklamalara, uzun süren gözaltı ve tutukluluk sürelerine meşru bir zemin hazırlama amacıyla hazırlanmış olup gerçekleştirilen ihlallere bir nevi kılıf uydurma çabası niteliğindedir.

Devletlerin kendilerine yöneltilen

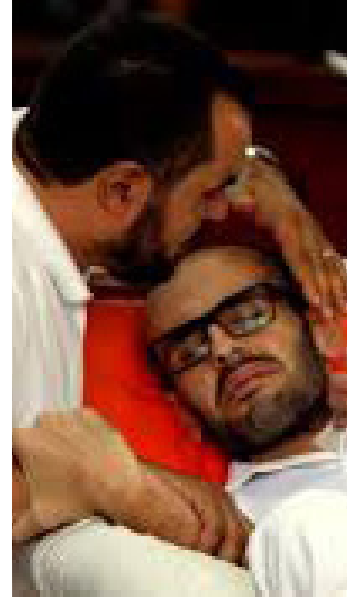
dahili ve harici her türlü tehdide karşı koruma mekanizması oluşturması hukuki sınırlar içerisinde meşru bir durumdur. Uluslararası Af Örgütü'ne göre bu kanunla getirilen sınırlandırma ve yaptırımlar yalnızca olağanüstü hallerde uygulanabilecek nitelikte bulunup bu yönüyle çok geniş yetkiler içerdiği kaydedilmiştir.²⁸ Bu durum aslında mevzuatta yapılan değişikliğin, adaletin tesis edilme amacını gerçekleştirmekten ziyade fiiliyatta meydana gelen olayları ve statü-koyu kanunlara uydurmaktan başka bir şey olmadığını göstermektedir.

I. Mısır 396 sayılı Cezaevlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun (1956)

Mısır'da bugün itibariyle 52 adet Cezaevi, 280'nin üzerinde gözaltı noktası olduğu bilinmektedir. Cezaevlerinde bulunan siyasi tutuklu/ mahkum sayısı 60 binin üzerindedir. Cezaevinde uygulanacak kuralları düzenleyen genel kanun ise 1956 tarihinde kabul edilen 396 sayılı Cezaevlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanundur. Her ne kadar yasa metni 2015 yılında Cumhurbaşkanı El-Sisi tarafından değiştirildiyse de kabul edildiği tarihte temel alınan 1937 tarihli ceza kanunu da, mevzuatın ne kadar eskiye dayandığını gösteriyor. Üzerinden 60 sene geçmiş kanunun yapıldığı tarihte mevcut ve geçerli insan hakları ile bugünkü anlamda kabul edilen insan hakları hukukunun kapsamı doğal olarak da aynı değildir.

Kanunla düzenlenen hususlara değinmek gerekirse öncelikle bu kanun ile Cezaevlerinde uygulanacak kuralların genel olarak belirlendiğini söyleyebiliriz. İlk maddesinde getirdiği kıstas ile 4 farklı Cezaevi türü ortaya konulmuştur, bunlar: "ıslahevi (cezaevi)", "Genel Cezaevi", "Merkez Cezaevi" ve son olarak bakanlık kararnamesi ile ihdas edilen "Özel Cezaevleri"dir. Tora/Akrep Cezaevi ise "Merkez Cezaevi" statüsünde bulunmaktadır. Bunun dışında Cezaevlerinin savcılarının denetiminde oldukları, Cezaevine kabul ediliş usulleri ve yazılı emir kuralı, Cezaevinde kurallara aykırı davrananlara uygulanacak disiplin cezaları gibi pek çok konu bu kurallara bağlıdır.

²⁸ <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-33955894>

V.BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Mısır Kahire’de bulunan Tora/Akrep Cezaevi 2013 yılında ülkede gerçekleşen askeri darbenin ardından üst düzey kabul edilen siyasi suçluların, muhaliflerin, gazetecilerin, insan hakları savunucularının ve terör suçu iddiasıyla tutulanların bulunduğu bir merkez Cezaavidir. Bu Cezaevi son yıllarda tutuklulara ve mahkumlara yönelik işkence ve kötü muamelelerle gündeme gelmiş, 2015 yılında Cezaevindeki ağır şartlar dolayısıyla 6 mahpus hayatını kaybetmiştir.

Halihazırda yaklaşık 1000 kişinin tutulduğu bu Cezaevindeki tutuklular yakınlarıyla ve avukatlarıyla

görüştürülmemekte, havasız koğuşlarda bazen tek başına bazen de çok kalabalık sayıda kişiyle yataksız ve temel hijyenden yoksun bir şekilde yaşamaktadır. Çoğunluğu İhvan yöneticisi olan bu kişilerin yaş ortalaması 50 ve üzeri olması dolayısıyla birçok mahkumda bazı kronik hastalıklar bulunmakta veya bu kişiler Cezaevi şartları dolayısıyla ciddi sağlık sorunlarıyla karşılaşmaktadırlar. Cezaevi yönetimi ise bu kişilerin temel sağlık imkanlarına erişimini kasten engellemekte ve bu durum ölümlere ve kalıcı ağır sağlık sorunlarına yol açmaktadır.

Tora/Akrep Cezaeviyle ilgili olarak Mısır içinde görüş bildirebilecek bağımsız bir kurum veya kuruluş bulunmamaktadır. Al-jazeera, İnsan Hakları İzleme Örgütü ve bazı muhalif Mısırlı haber sitelerinde yaşanan ihlallere ilişkin bilgiler bulunmaktadır. BM İnsan Hakları Konseyi ve Afrika Birliği İnsan Hakları Komitesinin bu cezaeviyle ilgili girişimleri ise sonuçsuz kalmıştır. Uluslararası toplumunun Tora/Akrep Cezaevinde yaşanan bu ihlallere ilişkin farkındalığının arttırılması ve uluslararası kuruluşların bu Cezaevindeki ve diğer Cezaevlerindeki şartların düzeltilmesi için Mısır hükümetine baskı yapması gerektiğine inanıyoruz.

İnsan Hakları ve Adalet Hareketi İHAK olarak Tora/Akrep Cezaevi ve Mısır'da bulunan diğer Cezaevleriyle ilgili insan hakları ihlallerine neden olan uygulamalara dair Mısır Hükümetine, Mısır'la ikili ilişkileri güçlü olan bölge ülkelerine, Mısır'ın

üyesi olduğu uluslararası teşkilatlara ve insan hakları mekanizmalarına, uluslararası insan hakları kuruluşlarına ve uluslararası topluma başlıca önerilerimizi aşağıdaki şekilde ifade etmek isteriz:

1. Aslında Adalet Bakanlığına bağlı olması gereken cezaevlerinde yaşanan ihlallerin başlıca kaynağı fiili olarak bu Cezaevleri yönetimlerinin İçişleri Bakanlığına ve diğer güvenlik kurumlarına devredilmesidir. Ülkede bu uygulama yeni olmayıp uzun yıllardır bu Cezaevleri güvenlik birimlerinin fiili yönetimi altındadır. Bu durum Cezaevlerindeki özellikle siyasi mahkum ve tutuklulara yönelik ihlallerin yaşanmasına ve sorumlulardan hesap sorulamamasına neden olmaktadır. Mısır Hükümetinin güvenlik kurumlarının Cezaevlerindeki fiili yönetimlerine son verecek evrensel standartlara uygun düzenlemeler yapması,

2. Mısır'daki Cezaevlerine ilişkin mevzuat 1956 yılına ait olup, bu mevzuatın bugün yaşanan ihlallere de hukuki dayanak sağladığı gerçeğinden hareketle, Mısır Hükümetinin evrensel normlara ve uluslararası hukuka uygun yeni bir Cezaevi mevzuatı geliştirmesi,

3. Önümüzdeki süreçte Cezaevlerindeki yaşam hakkı ihlallerinin son bulması için Mısır Hükümetinin Tora/Akrep Cezaevi ve diğer Cezaevlerinde yaşanan ölüm hadiseleriyle ilgili adil ve şeffaf bir soruşturma başlatması ve sorumluların yargı önüne getirilmesi,

4. İçişleri ve Adalet Bakanlıklarının Tora/Akrep Cezaevi ve diğer Cezaevlerindeki mevcut kısıtlamaları kaldırarak mahkum ve tutukluların yakınlarının ve avukatlarının ziyaretine yönelik engellerin kaldırması, mahpus ve tutukluların sağlık erişiminin önündeki engellerin kaldırılması, Tora/Akrep ve diğer Cezaevinin fiziki şartlarının temel insani düzeyde yeniden düzenlenmesi,

5. Mısır Hükümetinin Tora/Akrep Cezaevi ve diğer Cezaevlerinde yaşanan ihlallerle ilgili avukatlardan, doktorlardan ve insan hakları savunucularından oluşacak bağımsız bir ulusal komisyon kurması ve bu komisyonun ilgili Cezaevinde çalıştırılması,

6. Mısır Hükümetinin, bağımsız kuruluşların ve uluslararası insan hakları mekanizmalarının Tora/Akrep Cezaevine yönelik ziyaret taleplerine olumlu karşılık vermesi ve bu tür merkezleri uluslararası denetime açması,

7. Tora/Akrep ve diğer Cezaevlerinin bağlı olduğu savcılıkların, mahkumların işkence ve diğer şikayetleriyle ilgili hukuki incelemeleri hukuka uygun bir şekilde yürütmeleri ve şikayet mekanizmalarını aktif çalıştırılarak sorumlu memurlara yönelik hukuki yaptırım süreçlerinin işletilmesi,

8. Mısır Parlamentosunun işkenceye karşı sözleşmeler gibi temel uluslararası mevzuata dair henüz onaylanmayan bazı sözleşmeleri onaylaması ve onaylanmış olan insan hakları sözleşmelerini iç hukukta uygulamaya dönük yasal değişiklikleri yapması, bu sözleşmelere dayanarak denetleme ve raporlamaların yapılması,

9. BM İnsan Hakları Komitesi, BM İnsan Hakları Konseyi, Afrika Birliği İnsan Hakları Komitesi, Arap Birliği İnsan Hakları Komitesi, İslam İşbirliği Teşkilatı Bağımsız ve Daimi İnsan Hakları Komisyonu gibi Mısır'ın da üyesi olduğu uluslararası teşkilatların ilgili insan hakları birimlerinin Tora/Akrep Cezaevinde, diğer Mısır Gözaltı Merkezleri ve Cezaevlerinde yaşanan ihlallere ilişkin derhal heyetler göndermesi, bu heyetlerin elde ettiği sonuçları dünya kamuoyuyla paylaşması ve ilgili mekanizmaların ihlallerin giderilmesinde daha aktif rol alması gerekmektedir.

V.BÖLÜM

EKLER

1 İnsan Hakları ve Adalet Hareketi Mısır Adalet Bakanlığı Tora / Akrep Cezaevi İnceleme Talebi

İHAK
İnsan Hakları ve
Adalet Hareketi

20/11/2017

العدد: 20/2017

الموضوع: زيارة سجن طرة

إلى وزارة العدل المصرية

لقد أنشئت حركة حقوق الإنسان والعدالة (IHAK) للقيام بأنشطة في ميدان حقوق الإنسان في مختلف أنحاء العالم. هدفنا هو حماية حقوق الإنسان ومكافحة انتهاكات حقوق الإنسان، بالإضافة إلى بناء الوعي بحقوق الإنسان والمساهمة في إقامة العدل والسلام.

يشمل اهتمام أنشطتنا دراسة أوضاع حقوق الإنسان في مراكز الاحتجاز والسجون في جميع الدول بما فيها مصر. في السنوات الأخيرة صار سجن طرة شديد الحراسة موضوع تقارير عدة مؤسسات لحقوق الإنسان، ولا سيما تقارير الأمم المتحدة. ووفقا لتقارير عديدة، هناك ادعاءات بوجود انتهاكات حقوق الإنسان الأساسية في السجون المصرية، وخاصة في سجن طرة، مثل "التعذيب وسوء المعاملة، وعدم السماح بزيارات المحامين والأقارب، وعدم الحفاظ على حالة السجناء الصحية والإنسانية".

لهذا، نحن بصفتنا وفدا من حركة (IHAK) نريد زيارة سجن طرة من أجل البحث في هذه الادعاءات والتحقق من صحتها. خلال زيارتنا لمصر، سيكون لدينا زيارات ولقاءات أخرى رسمية ومدنية، بما في ذلك زيارة وزاراتكم الموقرة.

لهذا فنحن نطلب منكم الموافقة اللازمة من أجل زيارتنا للسجن ولوزارتكم و نرجو تحديد تاريخ مناسب عبر رد مكتوب موجه إلينا بخصوص هذه المسألة.

شكرا على اهتمامكم مسبقا.

تحياتنا.

رئيس جمعية حركة حقوق الإنسان والعدالة
(IHAK)
HAREKETİ DERNEĞİ
المحامي جهاد كوكندميز
FATİH V.D. 478 056 6983

A: Ali Kuşçu Mh. Kızıtaşı Cad. Bergama Apt. No: 43/5 Fatih/İstanbul
T: +90 212 631 35 39 W: www.ihak.org.tr E: info@ihak.org.tr

2. İnsan Hakları ve Adalet Hareketi Mısır Başsavcılığı Tora/Akrep Cezaevi İnceleme Talebi

20/11/2017

19/2017: العدد

الموضوع: زيارة سجن طرة

إلى رئيس النيابة العامة في القاهرة

لقد أنشئت حركة حقوق الإنسان والعدالة (IHAK) للقيام بالنشطة في ميدان حقوق الإنسان في مختلف أنحاء العالم. هدفنا هو حماية حقوق الإنسان ومكافحة انتهاكات حقوق الإنسان، بالإضافة إلى بناء الوعي بحقوق الإنسان والمساهمة في إقامة العدل والسلام.

يشمل اهتمام أنشطتنا دراسة أوضاع حقوق الإنسان في مراكز الاحتجاز والسجون في جميع الدول بما فيها مصر. في السنوات الأخيرة صار سجن طرة شديد الحراسة موضوع تقارير عدة مؤسسات لحقوق الإنسان، ولا سيما تقارير الأمم المتحدة. ووفقاً لتقارير عديدة، هنالك ادعاءات بوجود انتهاكات حقوق الإنسان الأساسية في السجون المصرية، وخاصة في سجن طرة، مثل "التعذيب وسوء المعاملة، وعدم السماح بزيارات المحامين والأقارب، وعدم الحفاظ على حالة السجناء الصحية والإنسانية".

لهذا، فنحن بصفتنا وفداً من حركة (IHAK) نود زيارة سجن طرة من أجل البحث في هذه الادعاءات والتحقق من صحتها. خلال زيارتنا لمصر، سيكون لدينا زيارات ولقاءات أخرى رسمية ومدنية، بما في ذلك زيارة وزارة العدل.

لهذا فنحن نطلب منكم الموافقة اللازمة للزيارة عبر رد مكتوب موجه إلينا حول هذه المسألة.

شكراً على اهتمامكم مسبقاً.

تحياتنا.

رئيس جمعية حركة حقوق الإنسان والعدالة
İNSAN HAKLARI VE ADALET
(IHAK) HAREKETİ DERNEĞİ
SOLUKÇU MH. KIZIĞI CAD. BERGAMA APT. NO: 43/5 FATİH/İSTANBUL
T: +90 212 631 35 39 W: www.ihak.org.tr E: info@ihak.org.tr
المحامي نجهاد كوكدمير
FATİH V.D. 478 056 5963

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

İnsan Hakları ve Adalet Hareketi İHAK
Ali Kuşçu Mh. Kızıtaşı Cd. Bergama Apt. No:43/5 Fatih/İstanbul
T: 0212 631 35 39 W: www.ihak.org.tr E: info@ihak.org.tr